

PROGRAM ZA OPERATIVNI SUSTAV OSOBNIH KOMPJUTORA WINDOWS^{XP} SKRIPTA ZA VJEŽBE IZ INFORMATIKE

Autori: prof. dr. sc. Vitomir GRBAVAC i Dubravka ŠIMUNOVIĆ, dipl.ing

Agronomski fakultet Sveučilišta u Zgrebu
Zavod za informatiku i matematiku

Recenzenti: doc. dr. sc. Krunoslav Antoliš i prof. dr. sc. Mario Plenković

I. PREGLED WINDOWS XP OPERATIVNOG SUSTAVA

UVOD

Dobro došli u najnoviji operativni sustav, Microsoft® Windows®-Windows XP. Pripremite se za uzbudljivi doživljaj s vrlo značajnim operativnim sustavom za kućnu i poslovnu upotrebu. Izgleda sjajno, lakše se njime rukuje i pouzdan je. Microsoft Windows XP je dovoljno snažan baratati s najzahtjevnijim aplikacijama bez greške.

Bogato i cjelovito iskustvo omogućava Windows-ima XP osloboditi snagu osobnog računala, te omogućava korisniku da bude u vezi s prijateljima i obitelji. Kroz pružanje ostalih usluga pomaže pri uspostavi kućne mreže i razmjeni doživljaja putem Interneta. Budući da je Windows XP pogonjen novim Windows ustrojem, pružiti će Vam najpouzdanije korištenje Windows-a. To je prvi puta da kućni korisnici dobivaju snagu i pouzdanost koju su poslovni korisnici imali koristeći Windows-e 2000. Osim toga obogaćuju se mogućnosti korištenja osobnog računala za kreativne i zabavne aktivnosti.

Windows XP omogućava da svaki doživljaj bude jednostavniji, ali istovremeno značajniji i snažniji. Nova iskustva koja Windows XP pruža poslovnim i osobnim korisnicima daju novi stupanj užitka i produktivnosti kod uporabe osobnog računala. Slijede neka od iskustva koje pruža Windows XP:

- **Fotografije** - Windows XP povećava korisnicima mogućnosti razmjene doživljaja s prijateljima i obitelji, olakšavajući im uživanje u njihovih digitalnim zapisima, čuvanju, dijeljenju i on-line objavljivanju.
- **Video** - Windows XP daje alate korisnicima za stvaranje, razmjenu i uživanje u video snimkama na računalu.
- **Glazba** - Windows XP olakšava kućnim korisnicima da pronađu, nabave i organiziraju svoje glazbene i video zapise, te da u njima uživaju koristeći različite uređaje na svojem računalu.
- **Pomoć i podrška** - Windows XP objedinjuje iskustvo u podršci za mnoge ljude pružajući različite bogate on-line sadržaje te integriranu podršku i samopomoć.

- **Pokretljivost** - Windows XP daje pokretnim korisnicima mogućnost da se s bilo kojeg mjesta spoje na svoje računalo. Korisnicima je na jednostavan način omogućeno da se priključe na bilo koju mrežu i da budu u kontaktu s onim što im je važno.
- **Povezani dom** - Windows XP iskustvo u kućnom povezivanju čini jednostavnim umrežavanje računala i uređaja u kući čime su svakom dostupne informacije i resursi.
- **Komunikacija u realnom vremenu** - Windows XP pruža intuitivno, osobno komunikacijsko iskustvo, povezujući glas, video zapis, trenutno slanje poruka, grupni rad, zapisivanje i još mnogo toga. Sve na jednom mjestu za postizanje bogate komunikacije računalom. To je vrhunski fenomen za korisnike i nove otvorene mogućnosti za industriju.

Windows XP omogućava korisniku uživanje u novom svijetu iskustava korištenjem računala. Ta iskustva pomažu korisniku postići ono što je najvažnije za njega na brzi i lagan način. Ona se temelje na upotrebi :

- **Višenamjenskih uređaja** – kao što su digitalni fotoaparati i videokamere, muzički uređaji, PDA –osobni digitalni pomoćnici i skeneri.
- **Internet usluga** – uključivši izdavačku djelatnost, pohranu i razmjenu informacija kao što su slike, dokumenti i video zapisi.
- **Aplikacija** – tisuće najpopularnijih programskih aplikacija.

Konstruiran da premaši sve ranije Windows standarde pouzdanosti, Windows XP je vrhunac pouzdanosti u svakom pogledu. Tehnološka platforma je bazirana na dokazanoj industrijskoj snazi operativnog sustava Windows-a 2000 Professional. Ona uključuje usavršenja samog dizajna i pojednostavljuje kućno umrežavanje, zabavu, kao što je korištenje i uživanje u slikama, glazbi, video zapisima i igrama. Sve šire mogućnosti interneta postaju intuitivnije i sigurnije obogaćene sa sve većim on-line mogućnostima.

Windows XP je dostupan u dva izdanja: Windows XP Home Edition, za kućnu upotrebu i Windows XP Professional, za poslovnu upotrebu, namijenjen naprednim i poslovnim korisnicima svih veličina. Windows XP Professional uključuje sve mogućnosti Windows XP Home Edition uz dodatak važnih svojstava pomoću kojih se rješavaju zahtjevni problemi poslovnih korisnika, kao što je korištenje pokretnih računala, umrežavanje i sigurnost.

U ovom je dokumentu dan pregled oba izdanja "Windows XP". Drugim riječima nazivi "Windows XP Professional" i "Windows XP Home Edition" se koriste kada želimo naglasiti razliku između ta dva izdanja. Slike u ovom dokumentu odražavaju zadnje stanje izgleda ekrana u momentu izdavanja ove publikacije.

CILJEVI DIZAJNA

- **Novi izgled** – poboljšana upotrebljivost putem novog vizualnog dizajna i zadačno orijentiranog pristupa.

- **Nova iskustva** – postavljeni temelji za postizanje novih i boljih iskustava putem poboljšane funkcionalnosti.
- **Novi ustroj Windows-a** – veća pouzdanost operativnog sustava koristeći novi Windows "engine".

ŠTO JE NOVO

U ovim kratkim naznakama prikazana su ključna obogaćenja koja donose Windows-i XP kupcima, naprednim i poslovnim korisnicima svih veličina.

Uzbudljivi novi izgled

Windows XP dao je Windows-ima potpuno novi vizualni dizajn koji je kombinacija elegantnog izgleda, čistih linija i privlačnih boja uz zadačno orijentiran dizajn i izuzetnu navigaciju.

- **Elegantan**
- **Jednostavan**
- **Intuitivan**
- **Privlačan**

Ovaj novi dizajn pomaže novim korisnicima da brzo postanu produktivni. Iskusni korisnici imat će dobiti od novog dizajna, a ujedno će im biti omogućeno izvršenje prilagodbi prema vlastitim potrebama.

Lagano ga je postaviti i koristiti

Pomoću Windows XP može se raditi brže uz manje napora.

- Windows XP zahtijeva manje napora prilikom postavljanja, pa korisnici mogu brže početi raditi.
- Novi privlačni ekran dobrodošlice pruža lagani pristup računalu.
- Višekorisnička podrška s brzim korisničkim izmjenjivanjem, olakšava da nekoliko ljudi dijeli računalo i brzo uspostavlja izmjenjivanje korisnika.
- Podržana je brza veza s internetom pomoću kabel modema ili DSL veze
- Wizard - Čarobnjak za transfer datoteke i postavki pomaže korisnicima premještanje dokumenata i postavki s postojećeg računala u novo Windows XP bazirano računalo, tako da se lako mogu prenašati informacije među računalima i operativnim sustavima.
- Pomoću dinamičkog ažuriranja korisnici mogu prenašati najnovije verzije strojne i aplikativne programske podrške tijekom izvršavanja programa za osnovne sustavne postavke.

Poboljšane mogućnosti povezivanja i online rada

Windows XP maksimalno povećava online iskustvo korisnika pomoću usavršenih svojstava koja čine vezu s internetom jednostavnijom, sigurnijom i prikladnijom.

- Poboljšana jednostavnost korištenja s najnovijom Microsoft Internet Explorer tehnologijom koja omogućava brzo i stabilno pretraživanje s dodatkom novih usavršenih traka s alatima koji poboljšavaju korištenje
- Nova podrška za online standarde privatnosti
- Spajanje na internet preko vatrozida za povećanu sigurnost i zaštitu mreže
- Novi inteligentniji način pretraživanja
- "Streamlined" sigurnost pomoću korištenja Microsoft Passport integracije
- Brže i lakše objavljivanje slika na WEB-u, video zapisa i ostalih sadržaja
- Čarobnjak - Wizard za postavljanje mrežnih parametara radi bržeg povezivanja s drugim računalima i ostalom računalnom opremom.

Nadmoćna pouzdanost

Windows XP je najpouzdaniji Windows operativni sustav.

- Izvanredna pouzdanost i izdržljivost
- Temeljen na industrijski dokazanoj Windows 2000 platformi
- Poboljšana kompatibilnost sa širokom primjenom i podrškom hardwera
- Podrška za najnovije uređaje kao što su digitalne kamere, printeri, joystick-i, muzički uređaji, PDA-i i tastature
- Povećana osobna sigurnost kod korištenja interneta za važne osobne podatke
- Personalizirana prijava visokog stupnja sigurnosti

Napredne mogućnosti Windows XP Professional

Windows XP Professional je najbolji izbor za pokretne, napredne i poslovne korisnike svih razina. Uključuje poboljšano umrežavanje, sigurnost, upravljanje i podršku. Napredne svojstva su dizajnirana kako bi pomogle unapređenju iz područja sljedećih sadržaja:

- Umrežavanje – određivanje pripadnosti domeni s mogućnosti centralnog upravljanja
- Korporacijska sigurnost – autentifikacija domena, enkripcija datotečnog sustava i alati za kontrolu
- Korporacijsko upravljanje - grupna podrška postavljanju pravila, IntelliMirror upravljačke tehnologije, upravljačke programske tehnologije, unaprijeđena podrška skripting i upravljačkim sučeljima
- Pokretno računalstvo – offline mape i enkriptirani datotečni sustav

Unaprijeđena svojstva naprednih korisnika – pomoćni programi za sigurnosne kopije, dvoprocesorska podrška, dostup radnoj površini (desktop-u) s udaljenog računala.

II. WINDOWS XP PREDSTAVLJA WINDOWS-e U NOVOM SJAJU

UVOD

Uživajte u novom Windows XP vizualnom dizajnu. Budite spremni za potpuno nove Windows-e. Windows XP ima sjajan i elegantan izgled koji je isto toliko učinkovit koliko i privlačan. Korisnici će uživati u sjajnom novom dizajnu koji pruža osobni, intuitivni i udoban doživljaj od onog trena kada ga počinju koristiti.

Sjaj novog izgleda

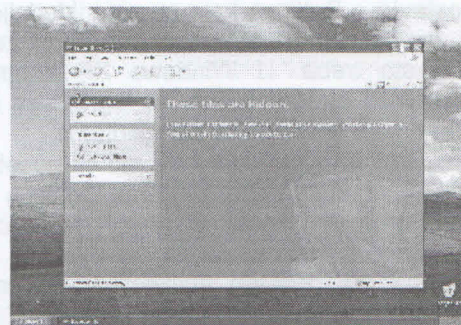
Neobično lijep novi vizualni dizajn, povezuje stilski i jednostavni dizajn, koji daje radnoj površini Windows-a XP ugodan, moderan izgled prikladan za oko i poželjan za upotrebu. Povećani broj pozadina pruža dvojni osjećaj funkcionalnosti i jednostavnosti. Nove ikone na start izborniku ukazuju na ključna područja i aplikacije.

Promjene su veće nego što se vidi na prvi pogled

Novi izgled Windows-a XP unosi više aspekata kod novih svojstava; od jednostavnog novog Setup programa - programa za postavljanje postavki, pa sve do izvršenja najzahtjevnijih zadataka. Korisničko sučelje je tako napravljeno da korisniku pojednostavnjuje i čini mu korištenje intuitivnim čak i za najkompliciranije zadatke, pa tako i postavljanje kućne mreže može proći bez muke.

Svakom prilagodljiv i jednostavan za upotrebu

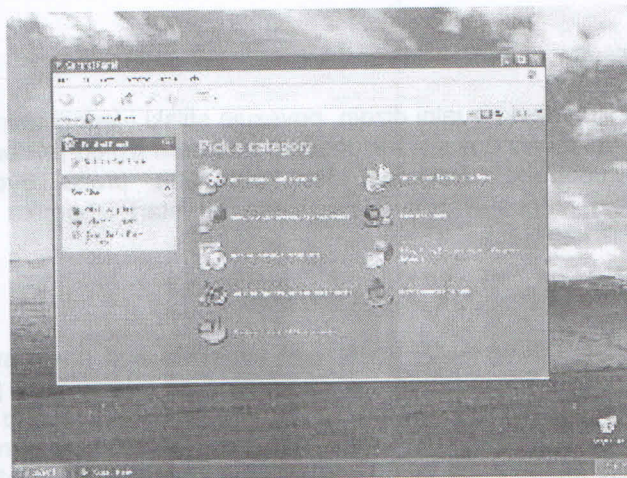
Novi vizualni dizajn Windows-a XP olakšava korisnicima dovršavanje posla. Oni će znati cijeniti organizirani dizajn dok se intuitivno kreću od zadatka do zadatka. Nema više promjena dizajna i poboljšanja što čini Windows XP spremne u samo nekoliko koraka. Čak će i eksperti uživati u logičnom rasporedu i funkcionalnosti koji stoje iza Windows XP dizajna.

Kontrolni panel

Dobro organiziran kontrolni panel kategorizira zadatke po grupama značaja olakšavajući time navigaciju prema postavkama koje korisnici žele promijeniti. Kategorije su označene jasnim opisima tako da korisnici mogu brzo pronaći ono što trebaju. Pomoć korisniku je integrirana u sučelju kontrolnog panela zajedno s glavnim naznakama pomoći i definicijama pojmova značajnim za svaki zadatak. Sada je čak jednostavnije pronaći i izvesti zadatak; mnoge funkcije kontrolnog panela dobivaju se uz pomoću čarobnjaka i pojmovnika "naučiti".

Grupe unutar kontrolnog panela funkcioniraju zajedno u logičnim i lako razumljivim kategorijama kao što su kategorije izgled (Appearances) i teme (Themes) te štampači i drugi hardware.

Iskustvo korisnika - Kontrolni panel

Brett želi konfigurirati svoj novi Windows XP sustav koristeći grupu postavki - Settings koje su najprikladnije za njegovo računalo. Kontrolni panel njegovog starog sustava je imao puni zaslon ikona od kojih je morao odabrati ono što treba. U Windows XP kontrolnom panelu ima nekoliko ključnih intuitivnih kategorija koje su logične za identifikaciju i koje su organizirane po određenim funkcijskim kategorijama.

Brett ima zamisao koja mu se posebno sviđa i kojom želi na zaslonu imati svoju pozadinu radne površine. Odlazi u kontrolni panel i odabere -Appearance and Themes- ikonu. U novo otvorenom prozoru Brett-u se nudi nekoliko mogućnosti izbora. Jedna od njih je promjena pozadine radne površine - change the desktop background-. Ondje može lako odabrati pozadinu na zaslonu koju je imao u svojoj zamisli.

Čitak ispisa

Windows XP također koristi tehnologiju čitkog ispisa na zaslonu računala što čini čitanje sa zaslona skoro istim kao čitanje knjige.

Traka s pregledom zadataka - Taskbar

Obnovljena traka s pregledom zadataka -Taskbar kod Windows-a XP smanjuje nepreglednost grupiranjem tipki po grupama i automatskim prikrivanjem rijetko korištenih obavijesnih ikona. To sprečava da tipke na traci postanu premale da bi se vidjele. To također pojednostavljuje trenutačno zatvaranje svih programa pojedine grupe i pojačava vezu između sadržaja trake s otvorenom aplikacijom. Tipke na traci se automatski pomiču kada se otvara novi program.

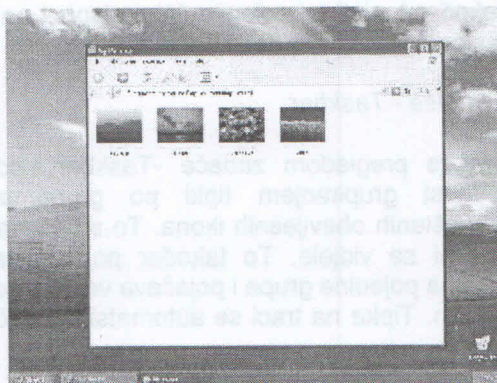
Poboljšano upravljanje datotekama

Pronalaženje i upravljanje datotekama je sitnica kod Windows-a XP zahvaljujući novom prikazu pregleda mapa.

Novi prikaz pregleda mapa

Obnovljeni prikaz pregleda mapa kod Windows-a XP uključuje prikaz s malim sličicama -Thumbnails View-, podijeljeni pregled -Tiles view -, i dodatak kod detaljnog pregleda. Nove opcije za prilagođavanje dozvoljavaju korisnicima da svrstaju dokumente i druge datoteke u grupe kao što su kategorija, opis i autor. Npr. korisnici mogu grupirati sve medijske datoteke u mapu prema izvođaču ili albumu, ili grupirati slike prema datumu. Koristeći podijeljeni pregled

korisnici mogu pregledavati informacije o datotekama štedeći vrijeme i napor dok ih traže.

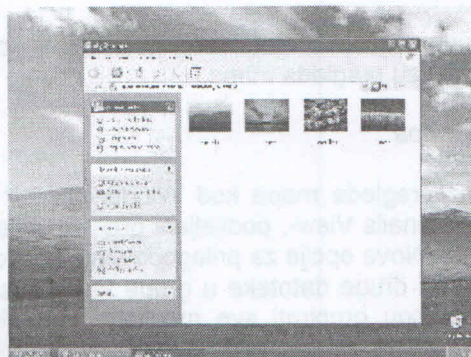
Iskustvo korisnika - novi prikaz pregleda mapa

Rita piše povijesni roman o istraživanjima Lewis i Clarka. Kroz godine je sakupila desetke članaka i stručnih radova koje sada treba srediti kako bi počela s radom.

Rita koristi funkciju prilagodbe mape kako bi indeksirala svoje mape. Dodaje skicu s malom sličicom svakoj mapi zbog brze identifikacije, tako da uštedi u kasnijem traženju i spremanju. Tijekom rada može lako naći potrebne informacije koje su joj potrebne da završi pisanje knjige.

Nove opcije za navigaciju i izvršne zadače

Windows XP preglednik mapa sadrži veze koje olakšavaju odlazak na druge lokacije u računalu. Korisnicima se također nudi lista s popisom zadaća povezanih s vrstom sadržaja smještenih unutar mape. Sve se može učiniti brže i lakše zahvaljujući ovim karakteristikama.

S novim pregledom mapa korisnici mogu brzo stići na druga mjesta iz mape bez da ih posebno traže. Na primjer ukoliko se treba doći do mape My Computer umjesto smanjivanja svih otvorenih prozora, korisnik može samo kliknuti na My Computer koji mu je dostupan s popisa ostala mjesta -Other Places-. Korisnici mogu izvoditi zadatke kao što su dijeljenje mapa ili njihovo objavljivanje na Web-u samo jednim klikom miša.

Iskustvo korisnika- mapa izvršnih zadataka

John svrstava stotine slika koje je snimio za svoju fotografsku sekciju u svoju mapu My Pictures, tako da ih može jednostavno i uredno držati u redu. Kod otvaranja mape My Pictures vidi popis slika na lijevoj strani zaslona čime mu je omogućeno izvođenje nekoliko aktivnosti sa središnjeg mjesta.

Iz odjeljka rad sa slikama - Picture Tasks on naručuje kopije slika putem Interneta i tiska snimljene slike digitalnom kamerom. Također radi slajdove svoga brata na igralištu i pohranjuje ih u djeljivu mapu sa slikama -Shared Pictures- tako da ih svi u obitelji mogu vidjeti. Njegova majka želi uramiti neku od njih pa John klikne na "Print the selected pictures" i daje joj ih nekoliko izbor.

Zaslon dobrodošlice

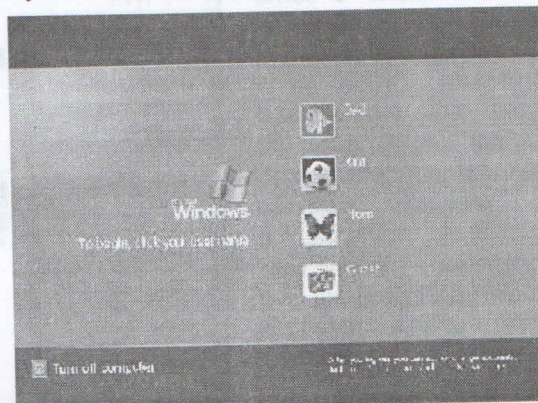
Započnite svaki dan sa zaslonom dobrodošlice -Welcom Screen-, koji Vam odmah pokaže gdje svaki član obitelji može kliknuti da dobije pristup osobnoj radnoj površini. Zaslon dobrodošlice - Welcom Screen- poput sveg ostalog u Windows XP-u je dizajniran da bude brz, jednostavan i funkcionalan.

Osobne postavke

Svi članovi obitelji mogu koristiti kućno računalo bez problema. Svaki član može lako kreirati svoju vlastitu radnu površinu, upotpuniti svoj osobni Start izbornik, pozadinu, prečicu i štednju zaslona -Screen saver-. Svaki korisnik može izabrati svoje korisničko ime i lozinku, da bi se osigurao kako ostali članovi obitelji ne bi zavirivali u osobne podatke. Svaka osoba može se vrlo brzo prebaciti u osobni profil i koristiti svoje podatke.

Start izbornik

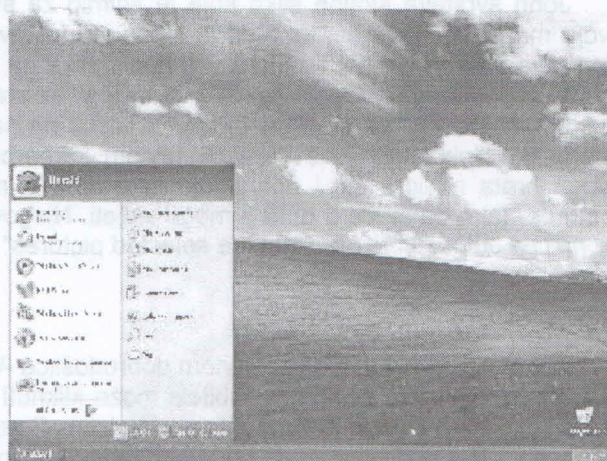
Start izbornik sa svojim jasnim i logičnim ikonama i jednostavnim jezičnim opisima

u trenu usmjerava korisnika u program i zadatke koji su mu potrebni. Dodatno tome, start izbornik se automatski prilagođava osobno prilagođenom izgledu čineći na taj način najčešće korištene aplikacije spremne i dostupne odmah kad se klikne na Start button.

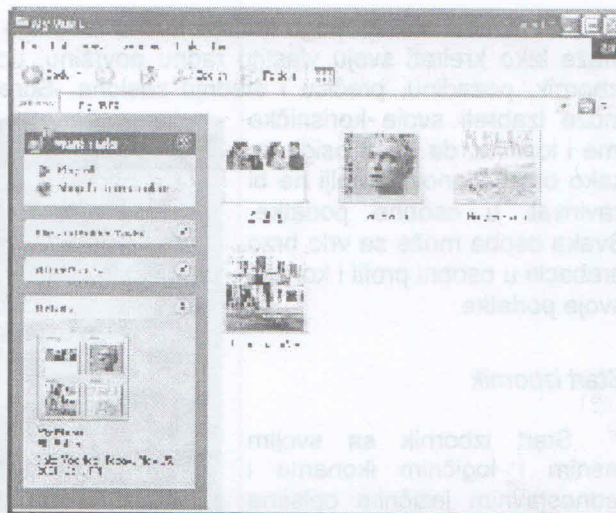
Iskustvo korisnika - Start izbornik

Allen voli koristiti svoje kućno računalo za pretraživanje Interneta, za čitanje svoje elektroničke pošte, za pisanje pisama, za vođenje kućnog budžeta i za igranje igara. Na sreću novi prošireni Start izbornik u Windows-ima XP olakšava mu brzi pristup u najčešće korištene aplikacije, dok mu istovremeno dozvoljava da lako prilagodi to područje svojim osobnim potrebama. Tim putem može brzo i lako pristupiti mapama i aplikacijama koje su mu potrebne bez da ih probire unutar gomile drugih stavaka.

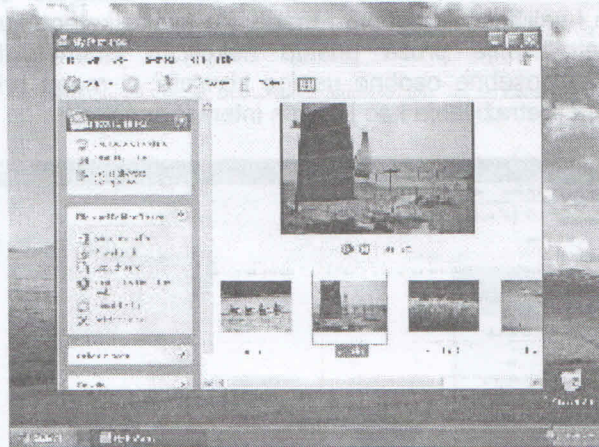
Moja glazba - My music

Pomoću mape za osobnu glazbu korisnici mogu slušati sve glazbene datoteke ili samo odabrane, te kupovati glazbena izdanja putem Interneta. Druge stvari koje se mogu činiti unutar te mape su također jednostavne kao i pregledi sadržaja glazbenih albuma s pregledom označenim malim sličicama što sve čini traženje pojedinih glazbenih datoteka jednostavnim.

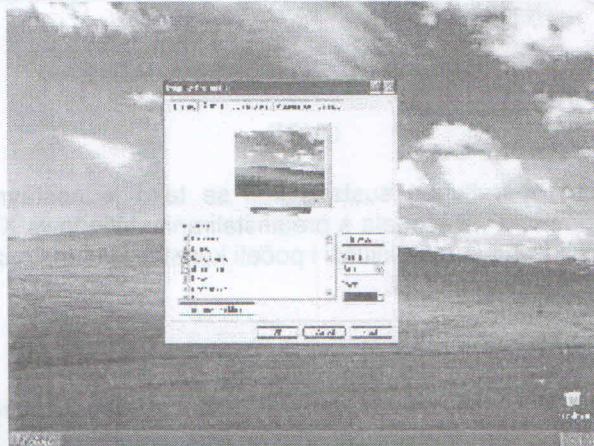
Moje slike - My Pictures

Pomoću mape moje slike -My Pictures- nema zabune u radu s fotografijama. Prijateljske ikone i opisi pokazuju korisnicima put kako da obave sve zadatke vezane za njihove fotografije, kreiranje dijapozitiva pa do pohrane fotografija na Internetu. Mapa moje slike -My Pictures- Windows-a XP čini snimanje i razmjenjivanje fotografija zabavnim.

Izgled i teme

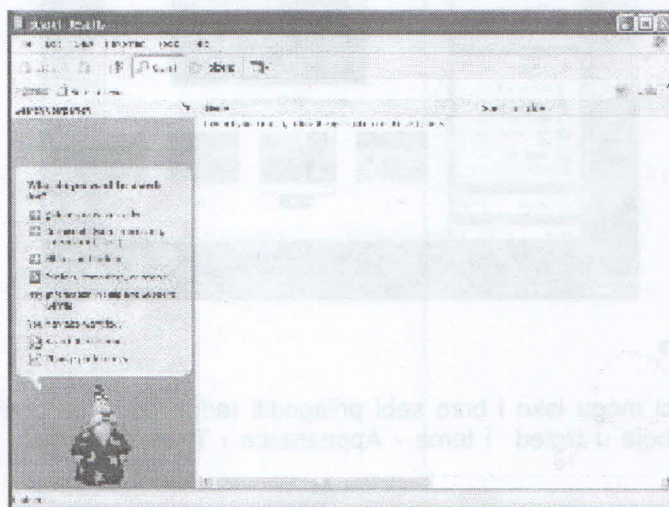
Korisnici mogu lako i brzo sebi prilagoditi radnu površinu pomoću tema, pozadina i boja u izgled i teme - Appearance i Themes - odjelu kontrolnog panela.

Pratitelj u pretraživanju - Search Companion

Pratitelj u pretraživanju - Search Companion - olakšava korisnicima traženje datoteka, mapa, štampača, ljudi i drugih računala u mreži. Pomaže im također u traženju informacija na internetu između brojnih davatelja usluga i ostalih izvora.

Pomoću Search Companion, korisnici samo definiraju ono što traže imenom, tipom i veličinom datoteke i mape. Za svaku kategoriju pretraživanja prozor za pretraživanje pruža pristup nekojicini internetskih usluga za pretraživanje. Za posebne osobne usluge korisnici si mogu prilagoditi popis dostupnih usluga pretraživanja kao i drugih internet aspekata.

III. JEDNOSTAVNO POSTAVLJANJE

UVOD

Nema boljeg operativnog sustava koji se tako jednostavno postavlja i koristi kao Windows XP. Računala s predinstaliranim Windows XP operativnim sustavom korisnik treba samo uključiti i početi koristiti. Računalo izvrsno proradi odmah čim se raspakira i uključi.

Preporuke za konfiguraciju sustava

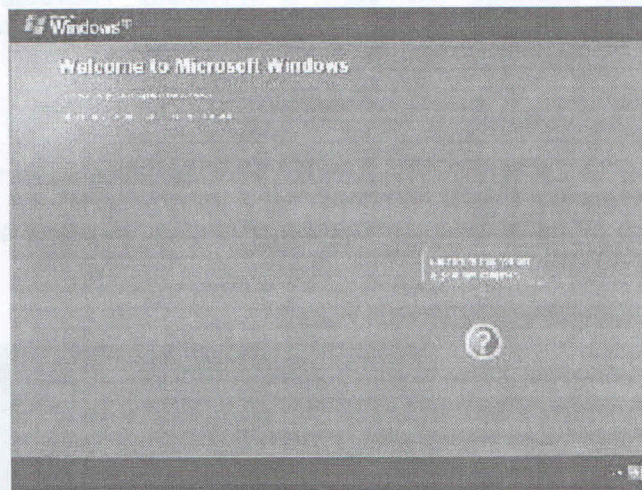
- Najbolji rezultati postižu se novim računalom u sljedećoj konfiguraciji :
  - preporučiva brzina procesora 300Mhz na više; potrebno min. 233 Mhz*

- obitelj procesora - Intel Pentium/Celeron ili AMD K6/Athlon/Duron ili kompatibilni
- 128 Mb RAM , preporučivo više; min 64MB*
- min. 1,5 GB prostora na čvrstom disku*
- video - SVGA (800X600) ili veća rezolucija; min. potrebna VGA rezolucija
- CD-ROM ili DVD jedinica
- mrežni adapter
- veza prema internetu

* Stvarni zahtjevi temeljit će se na konfiguraciji sustava s instaliranim opcijama i aplikacijama. Potreban će biti dodatni prostor na disku ako se instalacija obavi preko mreže. Dodatne informacije uključujući karakteristike dodatnih stavki, servisa i perifernih uređaja može se naći na: <http://www.microsoft.com/windowsxp>.

Novo Windows XP računalo

Windows XP daje puno novih karakteristika koje omogućavaju pojednostavljeno postavljanje i korištenje računala.

Windows dobrodošlica

Kad korisnik prvi puta uključi računalo s novim Windows XP operativnim sustavom on će mu poželjeti dobrodošlicu. Nakon toga sustav će korisnika upućivati u proces konfiguriranja preko punog ekrana kod postavljanja postavki na novom računalu, povezivanju s internetom, postavljanju kućne mreže, kreiranju korisničkih profila kao i registracijom računala proizvođaču i Microsoft-u.

Korisničko iskustvo: Windows dobrodošlica

Myra je za rođendan dobila novo Windows XP računalo. Nije ga išla odmah postavljati jer se sjetila kakvo joj je bilo opterećenje kad je to trebala napraviti s računalom koje je imala prije. Nije ni imala pri ruci tiskana uputstva pa je odgodila taj posao dok ne nađe vremena da prouči vlastite bilješke kako se to radi.

Nazvao ju je sin da provjeri kako uživa u poklonu, a kad mu je rekla zašto ga nije pokušala postaviti on se počeo smijati upućujući je da raspakira računalo i da ga samo priključi u utičnicu i uključi. Ona ga je poslušala i nastavila razgovor sa sinom. Petnaest minuta kasnije shvatila je zašto joj se sin smijao; njezino računalo već je bilo pripremljeno za rad.

Microsoft-ova aktivacija proizvoda

Microsoft je obavezan zaštititi svoja prava nad intelektualnim vlasništvom i smanjiti neovlaštenu uporabu software-a poznatu kao software-sko piratstvo. Microsoft-ova aktivacijska tehnologija ima za cilj smanjenje piratstva (broj ilegalno distribuiranih kopija) kao i osigurati korisnicima visokokvalitetnu podršku koju oni očekuju.

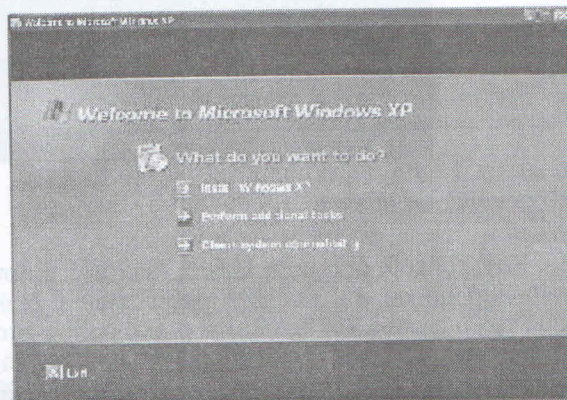
Korisnici trebaju aktivirati proizvod na jednostavan i anonimn način sljedeći proces aktivacije internetom ili telefonom. Aktivacija proizvoda internetom traje manje od minute. Ukoliko se korisnik odluči za aktivaciju telefonom telefonski korisnički servis će mu pomoći u tome.

Nadogradnja

Dodatno gore iznesenom, Windows XP učinio je nadogradnju s postojećih Windows-a Millennium Edition (Windows Me) ili Windows-a NT 4.0 čak boljom. Ovdje su neke od dodatnih opcija koje korisnici mogu iskoristiti ako odaberu nadogradnju na Windows-e XP.

Samopokrećući čarobnjak - AutoRun Wizard

Ako se Windows XP instalira na postojeće računalo, samopokrećući čarobnjak -AutoRun Wizard-uglavnom će obaviti potrebne radnje i voditi će korisnika kroz sve potrebne korake za dovršetak instalacije. Korisnik mora samo pokrenuti Windows XP CD i samopokrećući program će obaviti ostatak.

Čarobnjak za prijenos datoteka i postavki - Files and Settings Transfer Wizard

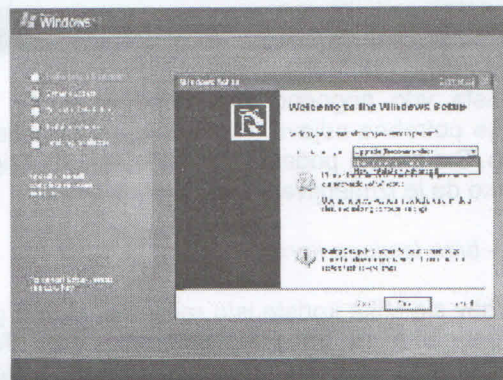
Čarobnjak za prijenos datoteka i postavki - Files and Settings Transfer Wizard - usredotočuje se na proces preseljenja važnih dokumenata i postavki kao što su liste favorita -Favorites Lists-, prečica i zaslonske zaštite (screen saver) sa starog na novo računalo pa korisnici ne trebaju gubiti vrijeme na prilagođenja novog računala svojim postavkama. Dio čarobnjaka radi na starom računalu (izvor) a dio na novom računalu (odredište). Izvorno računalo može raditi s Windows-ima 98, Windows-ima 98 Second Edition, Windows-ima NT 4.0, Windows-ima Me, Windows-ima 2000 Professional ili Windows-ima XP dok odredišno računalo mora raditi s Windows-ima XP.

Korisničko iskustvo - Čarobnjak za prijenos datoteka i postavki

Adam je upravo kupio novo računalo s instaliranim Windows-ima XP. Njegovo staro računalo koje radi s Windows-ima Me ima podužu listu favorita s interneta, puno prečica na radnoj površini i zaslonskih zaštita koje mu se zaista sviđaju. On želi sve ove postavke i sve svoje dokumente prenijeti u novo računalo. Sve što treba napraviti je povezati računala kablom i stisnuti tipku na čarobnjaku za prijenos datoteka i postavki.

Dinamičko ažuriranje

Kod nadogradnje ili uspostave nove instalacije Windows-a XP proces postavljanja postavki automatski daje šansu za izbor dinamičkog ažuriranja. Ovo važno svojstvo Windows-a XP preuzima važne informacije o ažurnom stanju i potrebnim programima za periferne uređaje sa Windows Update Web stranice za vrijeme procesa instaliranja. Isto tako se ispituje zadnje stanje novih programa za upravljane perifernim uređajima, programskim zakrpama i ostalim kritičnim programima te se sve to prenosi u računalo kako bi se instalacija Windows-a XP obavila uspješno.

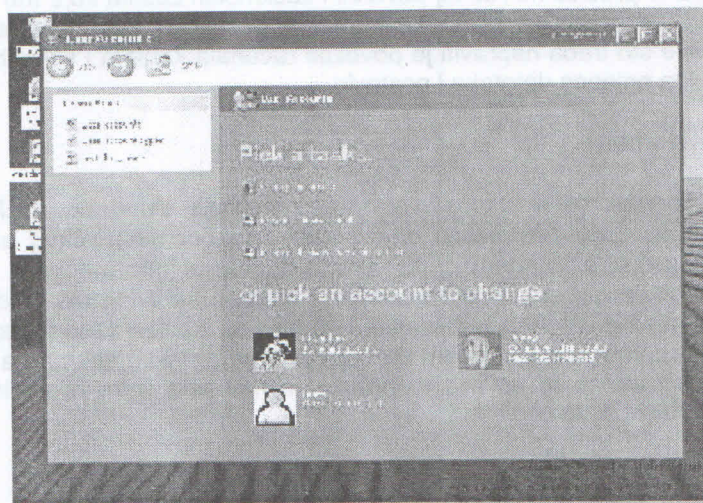

Jednostavno korištenje

Jednostavnost korištenja Windows-a XP je na novoj razini tako da je svejedno da li računalo koristi jedna osoba ili ga dijele svi članovi obitelji. Sljedeći dijelovi detaljno opisuju jednostavnost korištenja :

Osobni korisnički računi i brza izmjena korisnika

Windows XP je istinski osobni sustav pružajući svakom članu obitelji osobni korisnički račun. Ti računi u potpunosti odvajaju osobne podatke jedne od drugih za razliku od prijašnjih operativnih sustava gdje su svi ukućani dijelili isti račun. Svaka osoba može si postaviti radnu površinu Windows-a XP i zaslona dobrodošlice kako mu najbolje odgovara. Početno računi nisu zaštićeni lozinkom ali se mogu naknadno postaviti za svaki račun posebno. Korisnici mogu otvoriti novi korisnički račun za vrijeme postavljanja postavki (Windows Welcome) ili bilo kada kasnije iz kontrolnog panela.

Ono što je zaista vrlo pogodno kod Windows-a XP je brza izmjena korisnika tako da nije potrebna odjava ili zatvaranje aplikacija ako netko drugi želi koristiti računalo. Svi osobni podaci i veze u mreži su osigurani za vrijeme izmjene korisnika tako da je izmjenjivanje vrlo jednostavno.

Korisničko iskustvo - brza izmjena korisnika

Mama, tata i njihov sin Mike koriste isto računalo. Mama ga koristi za unos nekih financijskih podataka ali treba ići spremići ručak. Mike želi koristiti računalo za igru. Kod brze izmjene korisnika, mama može napustiti rad s

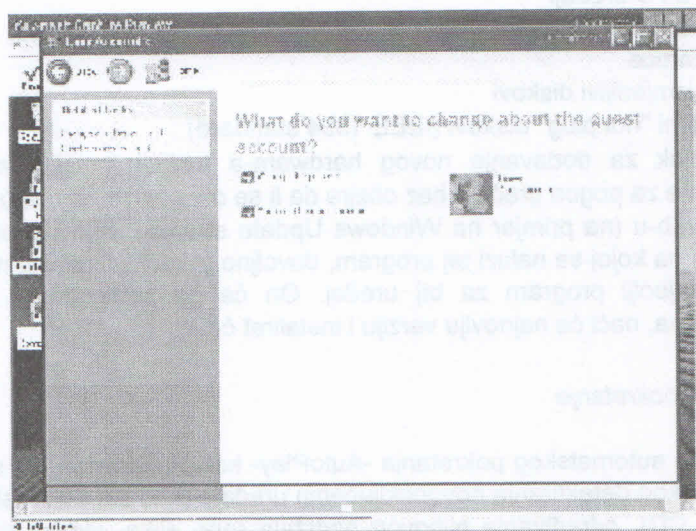

računalom sa svojeg korisničkog računa dok Mike igra igre sa svojeg korisničkog računa. Kad je ručak gotov mama se može vratiti svojem poslu na računalu nastavljajući tamo gdje je stala.

Korisnički profil pomaže kontroli pristupa

Za postavljanje svakog korisničkog računa administrator može odrediti jedan od tri profila kojim će biti određen nivo pristupa korisnika računalu :

- "vlasnik" ima potpuni pristup računalu (jednak administratoru sustava)
- "ograničeni korisnik" je u "sigurnom zaklonu", odnosno to je nevlasnik koji bi mogao učiniti nenamjernu štetu na sustavu, na primjer djeca
- "gost" koji može biti prijatelj ili posjetitelj a kojem je omogućeno korištenje računala bez mogućnosti dostupa osobnim informacijama

Korisničko iskustvo - korisnički profili

LeAnn je upravo kupila novo Windows XP računalo. Ona želi svojoj 6 godišnjoj kćerki Melissi omogućiti igru s edukacijskim igrama ali je zabrinuta zbog nenamjernog brisanja važnih dokumenata. Postavljajući Melissin korisnički račun kao "ograničeni korisnik" LeAnn može sa sigurnošću pustiti kćer da se igra na računalu bez da brine o svojim važnim datotekama.

LeAnn također očekuje posjet svoje rođakinje koja će povremeno koristiti računalo za elektroničku poštu. LeAnn planira za nju postaviti korisnički račun s profilom "gost" koji će joj omogućiti pristup internetu i elektroničkoj pošti bez ometanja privatnog područja računala.

Čarobnjaci za hardware

Windows XP Čarobnjaci za hardware automatiziraju mnoge instalacijske procese za periferne uređaje tako da mogu biti instalirani u minimum vremena, bez napora i tehničkog znanja.

To uključuje sljedeće:

- "Uključi i koristi" -Plug and Play- čarobnjak automatski detektira novi hardware, dodjeljuje mu potrebne resurse, učita i inicijalizira potrebne pogonske programe (i odstrani one koji nisu više potrebni) te obavještava druge uređaje i aplikacije da su novi uređaji spremni za rad. Ovaj čarobnjak podržava široki raspon uređaja uključujući sljedeće:
  - flash kartice kao što su kompaktne flash kartice, pametne medijske kartice i memorijski umetci
  - CD i DVD uređaji
  - Zip i izmjenljivi diskovi
  - PC kartice
  - Zip i izmjenljivi diskovi
  - eksterni "hot plug" diskovi (IEEE 1394 standard)
- Čarobnjak za dodavanje novog hardware-a traži i instalira najzadnije programe za pogon uređaja bez obzira da li se oni nalaze na disku računala ili na Web-u (na primjer na Windows Update stranici). Nije potrebno znati lokaciju na kojoj se nalazi taj program, dovoljno je reći Windows-ima XP da nađe najbolji program za taj uređaj. On će ga potražiti na mogućim lokacijama, naći će najnoviju verziju i instalirat će je.

Automatsko pokretanje

Svojstvo automatskog pokretanja -AutoPlay- kod Windows-a XP sastoji se od automatskog detektiranja novopriključenih uređaja (kao što su Flash kartice, Zip disk ili CD), određivanja njihovog sadržaja (npr. slika, glazbe ili videa) i automatskog pokretanja adekvatnih aplikacija.

Korisničko iskustvo - automatsko pokretanje

Heather ima CD Rolling Stones-a koji sadrži audio zapis, kao i slike i video. Ona umeće CD u računalo, pritisne tipku Play i sustav automatski pokreće Windows XP - Windows Media Player i ona može početi sa slušanjem.

John želi editirati kućni video koji je snimio digitalnom video kamerom. Priključuje video kameru na računalo s Windows-ima XP i Windows Movie Maker se automatski pokreće pa on može odmah početi s radom.

Dodana svojstva za lagano korištenje

- Ostala svojstva za lagano korištenje kod Windows-A XP uključuju sljedeće:
- Brzo startanje i isključivanje: računalo brže starta kod uključjenja i izlazi iz stanja "hibernacije" i brže se isključuje
- Poboljšano je svrstavanje datoteka: pojednostavljen je proces određivanja s kojim programom će biti otvoren pojedini tip datoteke
- Intuitivno pridruživanje zadaća: pridruživanje zadaća datotekama i mapama umjesto skrivenih izbornika. Jednostavnije i brže je izvesti zadatak
- Obogaćena navigacija: Jednostavni načini navigacije kod zajedničkih postavki i kontrolnog panela

USPOSTAVA MREŽE

Windows XP daje cjelovito rješenje za umrežavanje malih ureda i doma podržavajući sve glavne mrežne tehnologije.

Ključni dijelovi koji ga čine jednostavnim za umrežavanje sadržani su u čarobnjaku za postavljanje mreže -Network Setup Wizard-, dijeljenju veze na internetu -Internet Connection Sharing-, internet vatrozidu -Internet Connection Firewall i mrežnom prenosniku -Network Bridge-.

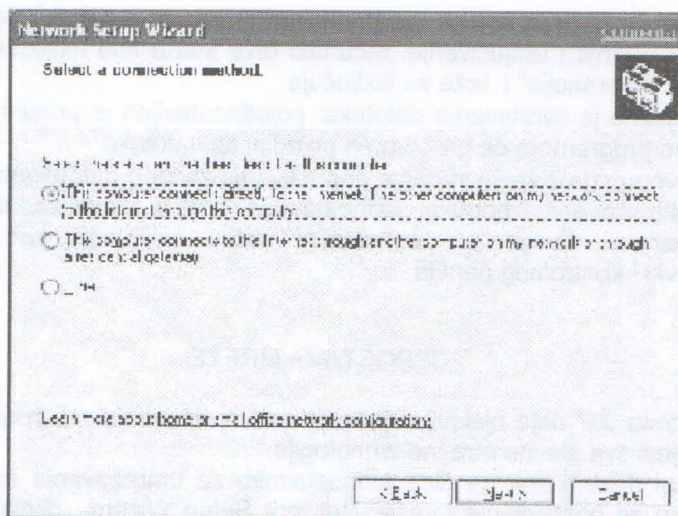
Čarobnjak za uspostavu mreže čini umrežavanje jednostavnim

Windows XP čarobnjak za uspostavu mreže pojednostavljuje proces postavljanja kućne mreže ili mreže u maloj tvrtki. Ne samo da će automatski identificirati tip mreže i sukladno tome konfigurirati računala već će dati korisne informacije i savjete o mreži integrirajući online pomoć za vrijeme samog procesa postavljanja mreže. Koristeći čarobnjak za uspostavu mreže nema potrebe za bilo kakovim znanjem o LAN i internet mrežnim tehnologijama što omogućuje korisnicima zajednički pristup internet vezi, datotekama, mapama i drugim umreženim uređajima kao što su štampači, skaneri i drugi uređaji za medijski zapis. Windows XP čak čini vezu s internetom sigurnijom od vanjskih napada jer se koristi vatrozid za spajanje na internet.

Čarobnjak za uspostavu mreže može sljedeće:

- Konfigurira računalo da može dijeliti internet vezu s ostalim računalima istovremeno (vidi dolje)
- Uključuje vatrozid za spajanje na internet koji je sastavni dio Windows-a XP štiteći tako sva računala u mreži
- Obavještava korisnike da kreiraju jedinstvena imena sa značenjem za svako računalo (npr. "Den Computer")
- Svrstavaju sva računala u istu radnu grupu (ako nije drugačije određeno, "MSHOME" je ime radne unaprijed postavljeno)

- Automatski postavlja dijeljenje datoteka i mapa kroz "Shared Documents" mapu

- Automatski postavlja dijeljenje svih detektiranih štampača u mreži
- Automatski povezuje različite tipove mrežnih veza
- Nakon što je čarobnjak za uspostavu mreže pokrenut, računalo s Windows-ima XP se može automatski spojiti i pronalaziti na mreži priključene uređaje kao što su uređaji za digitalni slikovni zapis i digitalni audio prijemnici a bez potrebe za dodatnim postavljanjem postavki.

Korisničko iskustvo - Postavljanje kućne mreže ili mreže u malom uredu

Sue posjeduje malu tvrtku koja upošljava troje ljudi. Jedan zaposlenik koristi računalo s Windows-ima 98 a dvojica s Windows-ima Me. Sue kupuje novo računalo s predinstaliranim Windows-ima XP i spaja ga na internet i zajednički štampač. Obzirom da je ured već ožičen s Ethernet cat5 kablom Sue se odlučuje za korištenje Ethernet kartica u svakom računalu radi međusobnog povezivanja. Bez obzira što Sue do sada nije nikad postavljala LAN (Lokal Area Network) čarobnjak za uspostavu mreže brzo ju je vodio kroz proces postavljanja novog računala kao i dijeljenje datoteka, pristup internetu te pristup štampaču zajedno s ostala tri računala.

Činjenica da svaki zaposlenik koristi drugi operacijski sustav ne predstavlja problem - Windows XP povezuje ih zajedno.

Više računala dijele jednu internet vezu

Windows XP omogućuje visoko učinkovito rješenje za dijeljenje internet veze omogućujući da više računala ili drugih uređaja povezanih u kućnu mrežu

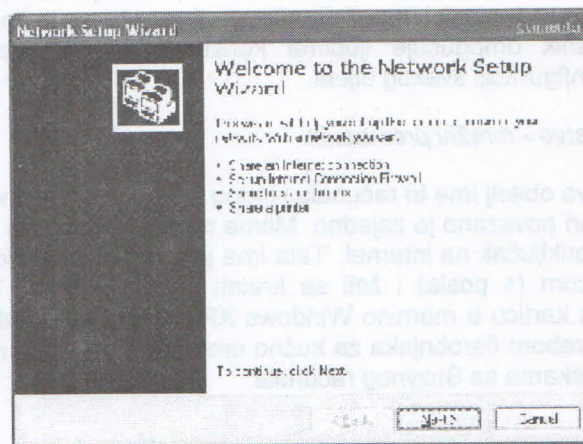
ili u malu poslovnu mrežu dijele jednu vezu prema internetu koristeći digitalnu pretplatničku liniju (DSL), kabelski modem ili biranu telefonsku liniju.

Kad je dijeljenje internet veze -Internet Connection Sharing (ICS) - aktivirano na računalu preko kojeg se ostvaruje veza s internetom ono automatski dodjeljuje interne IP adrese svim ostalim računalima u mreži i omogućuje im pristup internetu preko osnovne veze.

ICS je jedna od prvih funkcija koja podržava univerzalnu "uključiti i koristi" (UPnP) podršku, industrijski standard koji omogućuje umreženim napravama, računalima i inteligentnim uređajima da se mogu međusobno prepoznati i interaktivno raditi. To znači ukoliko se druga računala kasnije priključe na mrežu automatski će prepoznati ICS i sama će se konfigurirati da ga koriste. Obzirom da UPnP radi i na drugim operacijskim sustavima, druge vrste UPnP naprava ili uređaja mogu se također spojiti na kućnu mrežu gdje će automatski biti dostupna.

Korisničko iskustvo - dijeljenje internet veze

Johnson-ova obitelj ima 3 računala a jednu DSL liniju. Mama koristi internet za praćenje burze i elektroničku poštu; otac radi na daljinu i treba se povezati s mrežom u svojem uredu, a 16 godišnja Suzy proučava školske zadatke i online razgovara s prijateljicama. Korištenjem ICS-a nema potrebe za borbu oko toga tko ima prednost u radu, čitava obitelj može istovremeno sa svojim računalima biti spojena na internet.

Vatrozid za spajanje na internet štiti mrežu

Kako sve više korisnika koristi stalnu širokopojasnu vezu prema internetu kao što su kabelski modem i DSL potreba za vatrozidom kojim se zaštićuju njihova računala se povećava. Ali čak i konvencionalna modemska veza preko

telefonske linije može predstavljati otvorena vrata hakerima. Zbog toga Windows XP sadrži novo svojstvo - vatrozid za spajanje na internet.

Vatrozid za spajanje na internet je razvijen da sigurnosnu zaštitu od neovlaštenog ulaženja u korisnikovu mrežu kao i od hakera te ostalih napada. Uključenjem vatrozida odmaže se grupama nepozvanih iz javnog internet prometa da pristupe računalima. Konstruiran za kućnu upotrebu i upotrebu u malim uredima vatrozid za spajanje na internet daje zaštitu računalima koja su direktno spojena na internet ili stoje iza veze korištenjem ICS-a, računala s instaliranim dijeljenjem internet veze.

Ovo svojstvo je raspoloživo za lokalne mreže (LAN), birane veze telefonskom linijom, VPN i PPPoE veze. Također pomaže za blokiranje skeniranja portova i ostalih resursa (dijeljenje datoteka i štampača) od strane vanjskih učesnika.

Korisničko iskustvo - vatrozid za spajanje na internet

Lance ima direktnu vezu s internetom kablenskim modemom i ostavlja svoje računalo 24 sata na dan priključeno na internet. Tijekom ponoći haker iz drugog grada počinje pregledavati računala radi sabotaze. Windows XP vatrozid za spajanje na internet odvraća hakera od pristupa Lance-ovom računalu.

Mrežni prenosnik

Mrežni prenosnik kod Windows-a XP povezuje višestruke mrežne segmente kako bi korisnici mogli konfigurirati mrežu u jedinstveni sustav. Mrežni prenosnik omogućuje ljudima korištenje mreže bez da brinu o tehnologiji ili konfiguraciji svakog dijela.

Korisničko iskustvo - mrežni prenosnik

Johnson-ova obitelj ima tri računala i jednu DSL liniju. Računalo od mame i 16 godišnje kćeri povezano je zajedno. Mama na svoje računalo ima priključen štampač kao i priključak na internet. Tata ima prenosno računalo za bežičnom mrežnom karticom (s posla) i želi se kretati kućom i raditi. Tata ugrađuje bežičnu mrežnu karticu u mamino Windows XP računalo te konfigurira mrežni prenosnik upotrebom čarobnjaka za kućno umrežavanje. Sada može pristupiti internetu i datotekama sa Suzynog računala.

IV. WINDOWS XP – NAJBOLJE DIGITALNO MEDIJSKO ISKUSTVO

UVOD

Od početka, Windows XP bio je dizajniran kao najbolji operativni sustav za digitalne medije i zabavu. Snažne, ali jednostavne osobine Windows-a XP, čine

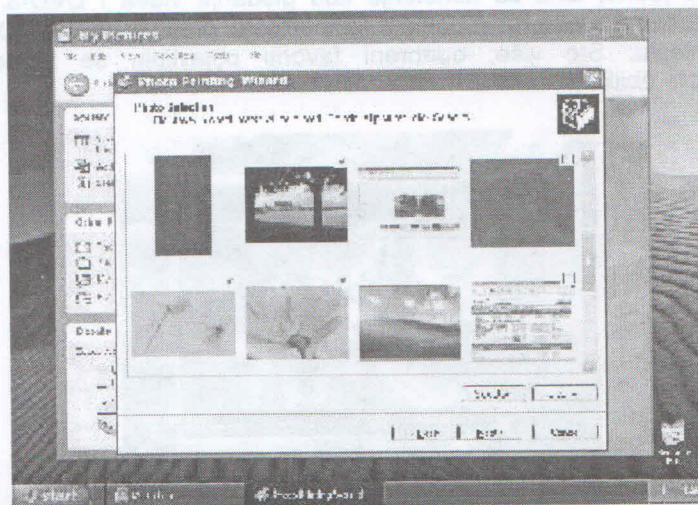
ga najuzbudljivijim, zabavnim, praktičnim i pouzdanim Windows operativnim sustavom za zabavu. Sjedinjenjem domišljatosti i strasti korisnici dobivaju povod za stvaralaštvom, reprodukcijom i sudjelovanjem u vrhunskim umjetničkim ostvarenjima.

Koristeći Windows XP, korisnici mogu obogatiti svoje aktivnosti s novom i uzbuđljivom tehnologijom. S Windows Media Player-om za Windows XP, Windows Movie Maker-om i drugim Windows XP značajkama, nikad nije bilo lakše pohraniti i rukovati slikama, slušati glazbu, izraditi CD ili igrati igre. Laka integracija s internetom, korisnicima Windows-a XP omogućuje korištenje bezbrojnih online resursa koji će obogatiti njihova iskustva.

Slike: prozori života

Windows XP uključuje osobine koje su potrebne ljudima kako bi stvorili sjajne digitalne fotografije. Pohranjene fotografije s digitalne kamere ili slike dobivene pomoću skenera pregledavaju se s poboljšanim Windows XP image preview programom. To ubrzava proces gledanja i tako omogućuje korisnicima da vide odjednom polje sa slikama bez otvaranja dodatnih aplikacija. Kada ste spremni, pošaljite slike elektroničkom poštom na Web kako biste ih podijelili s drugima ili ih izložite digitalno uokvirene na kućnoj računalnoj mreži.

Windows XP omogućuje tiskanje slika kao nikada do sad. Uz pomoć Windows XP Photo Printing čarobnjaka, korisnici imaju mogućnost tiskanja odabranih slika direktno iz mape My Pictures. Sami izaberite veličinu slike, u rasponu od 8 x 10 do džepnih formata ili više. S Windows-ima XP, ne trošite papir za tiskanje jer su slike automatski formatirane, štedeći tako vaše vrijeme i novac.

Korisničko iskustvo - web izdavaštvo

Kada je Scott-ova obitelj organizirala okupljanje njega su proglasili "službenim fotografom". Tijekom dana svojom je digitalnom kamerom napravio dosta fotografija.

Vrativši se kući, sve je slike pohranio u računalo, sortirao ih, izbrisao one "loše" i organizirao ih u svega par minuta. Pritiskom na nekoliko dugmadi objavio ih je na svojoj osobnoj Web stranici kako bi ih vidjela cijela obitelj i preuzela one koje žele. Okupljanje je bilo pravi hit i Scott-ov foto album na Web-u posto je jedan od najvećih događaja.

Digitalna glazba i video

Svakih nekoliko godina događaju se veliki noviteti na tržištu koji otvaraju nove mogućnosti i iskustva za korisnike računala. Naprimjer, milioni ljudi otkrili su Internet Radio preuzimajući glazbu s Web-a ili čak filmove i video zapise kako bi ih gledali na svojem računalu. Ako korisnici žele doživjeti najbolje od digitalne glazbe i videa, sigurno će im se svidjeti Windows-i XP.

Windows-i XP uvode nove značajke za digitalne medije, nedostupne nigdje drugdje - značajke koje pojednostavljuju, te čine pronalaženje, pohranjivanje, organiziranje i slušanje i gledanje visoko kvalitetnih zvukova i videa još zanimljivijim i uzbudljivijim.

Windows Media Player za Windows-e XP, podizanje digitalnog medija na viši nivo

Windows Media Player za Windows-e XP ujedinjuje sve zajedničke aktivnosti u jednu, laku za korištenje kod gledanja videa i DVD-a, slušanja glazbe, biranja na tisuće radio postaja na Internetu, presnimavanje CD-a, i to na jednom mjestu. Što više, odabrani favoriti pojavljuju se u personalno prilagođenom obliku.

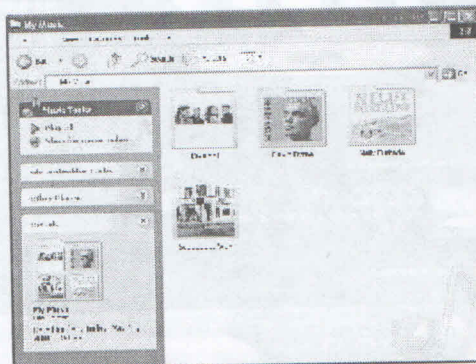

Windows Media Player za Windows-e XP je oblikovan sa svim prednostima tehnologije koje su uvedene u Windows-ima XP. Sasvim novi izgled Media Player-a čini ga najjednostavnijim i najugodnijim dosada. Inovativna, prvi puta industrijski primjenjena rješenja, kao na primjer obogaćena DVD1 reprodukcija donosi gledatelju realistični prikaz na ekranu računala kao nikad do sad. Uživajte učeći o vašem najdražem DVD filmu pomoću inovacija koje automatski skidaju informacije o filmu sa interneta. Pronalaženje i gledanje omiljenog dijela DVD-a je zalogaj sa poboljšanim upravljanjem samim DVD-om unutar Windows Media Player-a. Sada je gledanje DVD kao i videozapisa s interneta moguće u punoj veličini slike s manjom slikom za upravljanje koja automatski nestaje kad nije u upotrebi.

Spremljeni ili internetom prenešeni filmski i video materijali izgledaju izvanredno zahvaljujući Windows Media, tako da imamo približnu VHS kvalitetu s brzinom prijenosa od 250 kbps i približnu DVD kvalitetu s brzinom nešto nižom od 500 kbps. Time je omogućena reprodukcija u velikom formatu slike visoke kvalitete za sve one koji imaju direktan priključak na internet.

Reprodukcija Rip audio CD-a s programom Windows Media Audio dati će dvostruko više glazbenog sadržaja u odnosu na MP3 reprodukciju. Windows Media Player prikazuje informacije o mediju, opremljenost albuma i riječi pjesama kako bi se poboljšalo iskustvo u slušanju glazbe. Za obožavatelje starijeg MP3 formata, Windows Media Player je izvanredno mjesto izvođenja i MP3 formata. MP3 zapis podržan je unutar Windows Media Player-a u obliku OEM instalacijske opcije.

Baratanje s medijima nikad nije bilo jednostavnije. Bilo predprogramirano slušanje glazbe i gledanje videa upotrebom Windows Media Player Library-a ili direktno iz zapisa u mapi Windows-a XP, otvara puteve pronalaženja i slušanja digitalne glazbe bez imalo napora. Pohranjivane muzičkih datoteka u My Music mapu pomaže pri organizaciji i pregledu po izvođaču, albumu ili broju track-a. Omoti albuma vidljivi su u Media Playeru jednako kao i kod ostalih CD-a. Moguće je pretraživanje glazbenih datoteka po izvođaču, albumu, datumu ili ostalim podacima o mediju i to radi izvrsno s Windows Media Audio zapisima kao i postojećom kolekcijom MP3 zapisa koristeći zapis u mapi ili media player.

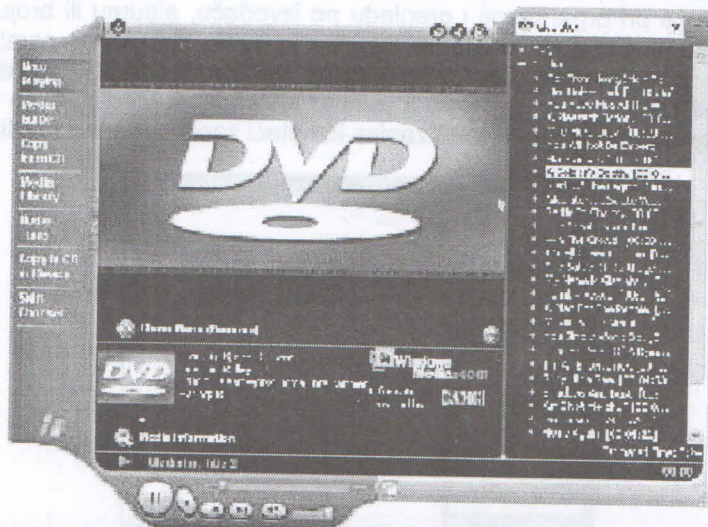
Korisnici ga mogu ponijeti sa sobom, sada još lakše nego ikad! MPXP predstavlja potpuno nov audio CD snimač koji nije ograničen sa 2x brzinom, kao drugi dostupni danas. Ugrađen audio CD snimač u Windows Media Player-u daje prednost u poboljšanjima Windows-a koja ubrzavaju vaš CD-R ili CD-RW drive. Puno više prijenosnih muzičkih uređaja je podržano u odnosu na prije kao i detekcija pametnih uređaja čije povezivanje je jednostavnije nego prije. Windows Media Audio pohranjuje dvostruko više glazbe CD kvalitete na jednoj od 60 prenosivih glazbenih naprava i ostalih naprava koje podržava Windows Media u odnosu na MP3.

Još jednom prvi u industriji, Windows Media Player za Windows-e XP sada uključuje potporu video prijenosa na džepno računalo. Tako sada, čak i u pokretu može se gledati video koji je bio kreiran pomoću Windows Movie Maker-a ili pratiti drage vam serijale.

ISKUSTVO KORISNIKA: WINDOWS MEDIA PLAYER ZA WINDOWS-E XP

Gledanje DVD-a

Nicka čeka dug let kući, ali veseli se gledanju filma "Gladijator" na DVD-u. Kada avion poleti, Nick ubacuje DVD u prijenosno računalo s Windows-ima XP i Windows Media Player-om. Postavlja mod pune veličine zaslona i uživa u mogućnostima kontrole reprodukcije pa omiljene scene može zaustavljati ili ponovo gledati. Nakon pauze zbog posluživanja jela, Nick može nastaviti gledanje filma tamo gdje je stao. Kada film završi, Nick si pušta omiljene scene tako da dva puta klikne na mjesto u sadržaju i ponovo gleda odabranu scenu.

Uživanje u omiljenoj glazbi

Na povratku kući s posla, Sarah je ponijela CD album "Afterglow" njene omiljene grupe "Crowded House". Po dolasku kući ubacuje CD u računalo i Windows Media Player automatski otpočinje sa sviranjem CD-a. Dok se ona divi vokalu Nill Finna, uči nešto novo o albumu i bendu zahvaljujući informacijama koje automatski prikazuje Windows Media Player.

Za presnimavanje svojih CD-a u računalo, Sarah koristi upravo Windows Media Player koji će to učiniti za svega nekoliko minuta.

CD je presnimljen a Sarah uviđa da želi naučiti riječi pjesama sa albuma. Dodaje riječi s Interneta koje se pojavljuju na ekranu pri ponovnom preslušavanju CD-a. Do kraja tjedna pjesme će pjevati savršeno! Nakon dodavanja teksta, Sarah kreira listu omiljenih pjesama s ovog i prijašnjih albuma. Prije su bili potrebni sati kada su se pomoću kazeta radili ovakvi miksevi pjesama, ali sada samo nekoliko klikova i nakon nekoliko sekundi lista je gotova. To je zapravo savršeno za njezinu večeru večeras jer će 2 sata glazbe pridonijeti dobrom raspoloženju.

Mix pjesama je zapravo toliko je dobar da je odlučila koristiti Windows Media Player da nabrzinu "sprži" CD koji će potom slušati u svom autu. Listu pjesama također je prenijela na svoj prijenosni audio uređaj kako bi mogla slušati omiljene pjesme dok vježba u teretani. Zbog toga što Windows Media omogućuje gotovo jednaku CD kvalitetu u pola veličine MP3 datoteke, ostaje jako puno mjesta za potpunu listu pjesama na njezinom prenosivom player-u.

Izrada filmova

Pomoću Windows-a XP i današnjeg moćnog hardware-a, kreiranje i uređivanje filmova na računalu je lakše i zabavnije no ikad. Zahvaljujući opadajućim cijenama video kamera, sve više ljudi može uživati u mogućnostima Windows Movie Maker-a.

OD KAMERE U SVIJET RAČUNALA

Sada korisnici mogu biti redatelji kao što su oduvijek željeli. Mogu raditi svoje filmove. Kreirati zvukovne video zapise. Dokumentirati prve bebine korake. S Windows Movie Maker-om mogu se brzo snimiti video zapisi, odabrati najbolji dijelovi, spojiti ih u cjelinu, i dati im čak i glas i glazbu. Kad je remek djelo završeno, podijelite to s prijateljima i obitelji uz pomoć elektroničke pošte ili Web-a.

Uz poboljšanja sučelja u Windows Movie Maker-u unutar Windows-a XP, sada je lakše nego ikad upustiti se u to.

Lako snimanje

Spojite video kameru (analognu ili digitalnu) na računalo i jednostavno snimajte u stvarnom vremenu. Windows XP automatski detektira priključene digitalne kamere i pita želi li korisnik pokrenuti Windows Movie Maker, olakšavajući tako početak snimanja. Koristeći Windows Movie Maker moguće je i presnimavanje VHS kasete na računalo.

Lako uređivanje

Napredna obrada video sadržaja omogućuje automatsko katalogiziranje snimaka olakšavajući tako njihovo uređivanje.

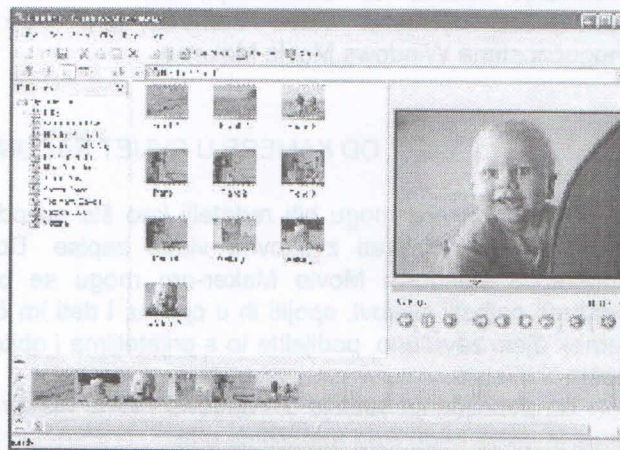
Detekcijom automatski uzetih snimaka ispituju se iznenadne promjene kao i uključivanje i isključivanje kamere. Windows Movie Maker tada dijeli video na kratke dijelove kako bi korisnici mogli izbaciti dijelove koje ne žele i usredotočiti se na one koje žele. Mogu se dodavati glasovi, glazba, "drag-and-drop" sučelje pa se tako lako i brzo stvaraju filmovi koje ljudi žele.

Jednostavna organizacija

Windows Movie Maker pohranjuje sve kućne produkcije i organizira ih po želji korisnika kako bi lako izdvojili onaj snimak ili dio koji žele u određenom trenutku. Nema više lutanja u potrazi za pravom vrpcom.

Jednostavna podjela

Uz pomoć napredne Windows Media tehnologije, snimci nastali korištenjem ovog programa puno su manji od drugih programskih rješenja. Ustvari 23 sata komprimiranog video zapisa zahtijeva samo 1 GB prostora na hard disku. Takova kompresija, odnosno sažimanje idealna je za slanje snimaka elektroničkom poštom ili preko Web-a. Ako korisnici nemaju vlastiti Web prostor, Windows Movie Maker ima mogućnost direktnog posredovanja: postoji nekoliko partnerskih davaca internet usluga koji besplatno na Webu nude 30 MB prostora.

Korisničko iskustvo - Windows Movie Maker

Terri i Steve napravili su kućni video snimajući svoju bebu Brittany baš kada je prohodala. Isti dan prenijeli su snimljeno s kamere na Windows XP računalo. Nakon što je Windows Movie Maker podijelio snimljeno na segmente, Terri i Steve bili su u mogućnosti one dijelove poda ili stropa, koji su bili snimljeni kada im je kamera izmakla kontroli od uzbuđenja jednostavno urediti i doraditi snimku.

Zatim su kreirali naslov ("Brittany"s first steps"), dodali dramatičnu slavljeničku glazbu i u kratkom vremenu dobili su savršen materijal koji će vječno dokumentirati taj poseban događaj. Ali čemu to sve služi ako to ne možete nekom pokazati? Terri i Steve manji dio snimka poslali su elektroničkom poštom svojoj obitelji i prijateljima.

Nadmoćna platforma za igre

Windows XP daje potpuno opremljenu, robusnu igraču platformu kako bi korisnici imali na raspolaganju snažne zvukove, detaljnu grafiku i veliki izbor igara.

Windows XP građen je na temeljima Windows-a 2000 Professional pa daje stabilnu platformu za mnogobrojne zahtjevne aplikacije igara.

Igranje visokozahjevnh igara

DirectX snažan skup igračih alata radi u pozadini Windows XP. Windows XP uključuje DirectX 8 API koji ima ugrađen grafički i audio podsustav sa poboljšanim performansama i kompatibilnosti preko Windows-a 2000 Professional. DirectX je poboljšán kako bi mogao podržati najnovije grafičke sklopove osiguravajući bogato vizualno iskustvo kod najnovijih aplikacija namijenjenih igri.

Koristeći svojstvo Windows-a XP kod dijeljenja internet veze sva računala u kućnoj mreži mogu dijeliti istu internet vezu omogućujući tako igranje određene igre više članova obitelji istovremeno na pojedinim računalima.

Iskustvo korisnika - Igre

Danijel se priključuje na Internet kako bi igrao Age of Empires II igru pozivajući prijatelja Eda pomoću Windows Messenger da mu se priključi u igranju. Ed pokreće igru preko svog računala i oni otpočínju s igrom s jedne na drugu stranu grada.

Uz pomoć Windows-a XP, Daniel ne mora brinuti hoće li njegovo računalo izdržati najnovije igre koje se odvijaju u realnom vremenu. Kvaliteta grafike i zvuka nevjerovatno je uvjerljiva i on uvučen u uzbuđljivu avanturu gotovo 3

sata. To sve ne prčinjava nikakav problem ukoliko njegov otac želi istraživati internet. Dijeljenje internet veze - Internet Connection Sharing omogućuje im istovremeni rad i tako su svi zadovoljni.

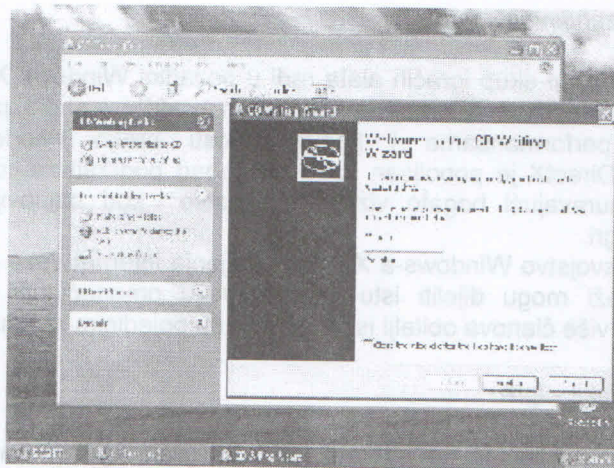
Izrada vlastitih CD-a

Windows XP omogućuje Vam snimanje vlastitih CD-a. Funkcija "CD Recording" u Windows-ima XP omogućava vam zapis na CD-u jednako jednostavno kao i na disketu ili hard disk.

Iskustvo korisnika - izrada CD-a

Diana pohađa fakultet udaljen od roditeljskog doma. Kako sada živi gotovo 2000 milja od roditelja, zna da oni cijene ako su u tijeku s njezinim aktivnostima pa stoga prikuplja nekoliko fotografija, listu ocjena i video snimaka za koje zna da će ih zanimati.

Prenosi sve datoteke u CD-RW ikone unutar My Computer programske grupe. Kada je spremna za snimanje novog CD-a jednostavno klikne na "Record to CD" tipku. Windows XP automatski kopira sve datoteke na njezin CD-RW disk. Ona to šalje roditeljima koji ga umeću u vlastito računalo i uživaju u isječcima kćerkinog života daleko od doma.

ZAKLJUČAK

Poboljšane značajke Windows-a XP koje se odnose na zabavu oslobađaju maštu i kreativnost kako bi korisnici mogli što više uživati u slobodnom

vremenu. Bez obzira žele li podijeliti fotografije s ostatkom svijeta, producirati kompilaciju najdražih pjesama ili jednostavno žele uživati u gledanju filma preko Interneta, Windows XP čini to jednostavnim i zabavnim.

V. POUZDANOST WINDOWS-a XP OMOGUĆAVA JEDNOSTAVNO RUKOVANJE RAČUNALOM

UVOD

Windows XP najpouzdaniji je operativni sustav koji omogućava izuzetnu stabilnost i performanse. Kako se tehnologija Windows-a XP bazira na tehnologiji Windows-a 2000, pouzdanost sustava puno je ispred dosadašnjih verzija Windows-a. Ugrađena poboljšanja omogućuju ljudima lakše suočavanje s nekim problemima sustava koji mogu nastati. Dodatno, oni će dobiti široke, nove mogućnosti podrške, koja olakšava rješavanje problema ako dođe do njih.

Ključni cilj u pristupu dizajnu Windows-a XP je u tome što je omogućeno dobro izvršavanje vrhunskih Windows aplikacija na novom operativnom sustavu, uključujući aplikacije koje su pisane za Windows 2000 Professional, Windows 95, Windows 98, Windows 98 drugo izdanje i Windows Me. Microsoft-ov razvojni tim ispitao je tisuće korisničkih, poslovnih i serverskih aplikacija s Windows-ima XP, kako bi stekli višestruko iskustvo uključujući i migraciju aplikacija sa starijih verzija Windows-a.

Isto tako Windows XP podržava rad velikog broja uređaja, omogućavajući jednostavno postavljanje i korištenje širokog spektra komponenti i perifernih uređaja od digitalnih kamera do širokopoljnih modema i više. Windows XP ima ugrađenu podršku za uspostavu različitih tipova veza, osiguravajući tako korisnicima izbor korištenja upravo one veze koju trebaju.

Pouzdanost

Glavni cilj Windows-a XP jest pouzdanost. Windows XP naslijedio je i ima poboljšane karakteristike Windows 2000 Professional. Ovaj prijelomni poslovni operativni sustav bio je pušten u prodaju u veljači 2000 sa jednakim kriterijima pouzdanosti kao i obitelj Windows 2000 Server proizvoda.

S Windows-ima XP, ovakav standard pouzdanosti dostupan je i za kućne korisnike. Windows XP, kao i Windows 2000 Professional je "industrijski" operativni sustav. Windows XP povećava pouzdanost sustava uz pomoć automatskog sprečavanja nadopisivanja ili brisanja sistemskih datoteka koji se mogu javiti u slučaju nezgode. Sustav obavještava korisnike o neautoriziranim programima za upravljanje uređajima koji su nepoznatog porijekla te prepušta odluku korisniku želi li takav program instalirati ili ne.

Windows XP prošao je kroz intenzivno beta testiranje, uključujući tisuće testiranja kod korisnika kao i ona unutar Microsofta i računalne industrije.

Rezultat takvog intenzivnog testiranja Windows XP-a je najpouzdanija Windows platforma koja je ponuđena tržištu.

Kompatibilnost

Windows XP daje nove mogućnosti najpopularnijim proizvodima (korisničke aplikacije, uređaji i računala) nesmetan rad na Windows 2000 platformi. Mnoge uzbudljive nove igre i korisničke aplikacije koje nisu bile dostupne korisnicima Windows-a 2000, za Windows XP to jesu kao rezultat poboljšane kompatibilnosti.

Windows katalog

Ukoliko korisnici žele pronaći proizvode i aplikacije koje će im omogućiti najbolje Windows XP iskustvo ne trebaju tražiti nigdje drugdje već u Windows katalogu.

Windows katalog je jedinstven direktorij proizvoda i aplikacija, kompatibilan s Windows-ima. Obuhvaća opsežnu, lako koristivu listu proizvoda i podrške namijenjenu korisnicima. Windows katalog također obuhvaća i proizvode koji sadržavaju najbolja iskustva. Dostupan je za korisnike kroz Windows XP Start izbornik, Microsoft.com (<http://www.microsoft.com/windows/catalog>) i kroz Windows XP pomoć i podršku.

Automatsko ažuriranje

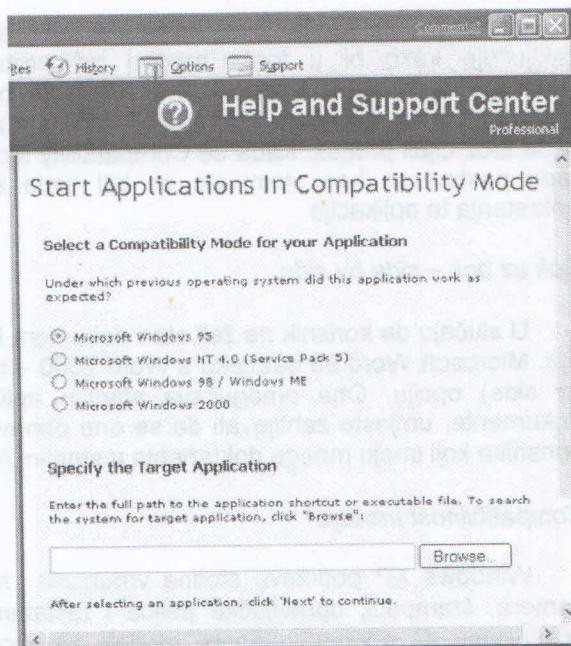
Automatsko ažuriranje je svojstvo Windows XP-a koje omogućava korisnicima postavljanje parametara na računalo kojim će računalo automatski preuzimati nove verzije programa za upravljanje uređajima, sigurnosnim zaštitama kao i programskim aplikacijama. Djelovanjem iz pozadine i baziran na Windows Update servisu, automatski servis za ažuriranje ispituje raspoloživost novih programskih verzija. Dopustite li to, ovaj program će ih automatski instalirati. Korisnici imaju mogućnost prekida ili odgode instaliranja u slučaju kada računalo iz sistemskih razloga treba resetirati, te taj postupak mogu obaviti u za njih povoljnijem trenutku.

Korisničko iskustvo: Automatic Update Service

Kao administrator sustava, Bruce je koristio Automatic Update Wizard (čarobnjak) kako bi postavio svoj program da automatski traži nove programske

verzije. Automatic Update radi tako da Bruce-ov sustav u pozadinskom radu uspo-ređuje s najnovijim do-stupnim verzijama program. Pronađene novosti koje se još ne nalaze u njegovom sustavu, ovaj program po-zadinski instalira kada nema druge Internet aktivnosti. Bruce dobiva obavijest prije početka automatskog insta-liranja kako bi odlučio želi li da se ona obavi u tom trenutku. Kako je baš usred rada na nekom poslu na računalu, a ova instalacija ne zahtijeva gašenje računala, on odobrava instaliranje koje odmah započinje.

Compatibility Mode

Ponekad mogu nastati problemi ako se stara aplikacija prebaci na novi operativni sustav.

Rješenje za takove probleme kod Windows-a XP je upravo Compatibility Mode, mod rada koji pomaže aplikacijama baziranim na Windows-ima da prijeđu na Windows XP, stvarajući okruženje slično onom na Windows 95 ili Windows NT 4.0 operativnim sustavima.

Korisnici ovu funkciju lako mogu odabrati iz polaznog izbornika (Start menu), sačuvati postavke, pa se aplikacije svaki puta kad se pokrenu mogu ispravno izvršavati.

Napredni korisnici također mogu koristiti ovu funkciju kako bi njome dopunili vlastite aplikacije.

Iskustvo korisnika: Compatibility mode

Sean već godinama koristi istu aplikaciju za vođenje troškova svoje tvrtke "Wonder Pet". Sve informacije o njegovim prošlim i tekućim troškovima nalaze se u toj aplikaciji. Upravo je kupio novo računalo s instaliranim Windows-ima XP i želi prenijeti svoju aplikaciju na novo računalo. Sean pokreće instalaciju svoje aplikacije ali instalacija se ne izvršava automatski kako bi trebala.

Kako je aplikacija bila korištena na ranijem operativnom sustavu, zaključuje kako bi u tome mogao biti problem. Sean odlučuje koristiti Compatibility Mode u Windows-ima XP kako bi prenio aplikaciju. Odlazi na polazni izbornik, klikne na Pomoć i slijedi upute za Compatibility Mode koje ga vode kroz cijeli proces. Kada se Compatibility Mode funkcija uključi, ovaj način rada postavi se kao stalni što će biti sada stalno uključeno kod svakog pokretanja te aplikacije.

Bok uz bok – side by side

U slučaju da korisnik ne želi stari dokument koristiti s novom aplikacijom – npr. Microsoft Word 98 datoteku s Word 2000 – može koristiti bok uz bok (side by side) opciju. Ona omogućava starijim aplikacijama otvoriti neke stare dokumente, umjesto zahtijevati da se one obnove. Takva opcija štedi vrijeme korisnika koji imaju mnoge dokumente u starijim formatima.

Kompatibilnost uređaja

Windows XP podržava stotine vrhunskih naprava, kao što su digitalna kamera, štampači, upravljačke palice i tastature. Ova mogućnost olakšava korisnicima da odaberu najbolje modele za svoje potrebe bez brige hoće li ispravno raditi na računalu. Za pronalaženje koje su naprave podržane od Windows-a XP, u Windows katalogu korisnici mogu pogledati listu kompatibilnih uređaja na <http://www.microsoft.com/hcl>.

Periferni uređaji rade čak i bolje kada korisnici preuzmu nove programske module za upravljanje instaliranim uređajima od strane njihovih proizvođača. Ako iz nekog razloga novi driveri ne rade kako treba, korisnici imaju opciju pohranjivanja originala kako bi mogli nastaviti sa prijašnjim korištenjem uređaja.

SIGURNOST I ZAŠTITA

Korištenjem interneta bilo tijekom slanja ili primanja e-pošte ili pak vođenjem razgovora - pričanja korisnici su ranjivi na napade hakera. Kako bi se od toga zaštitili, Windows-i XP imaju ugrađeni unaprijeđeni sigurnosni sustav čineći tako online aktivnosti sigurnijima od napadača od momenta pokretanja Windows-a XP i vatrozida preko kojeg se spaja na internet.

Vatrozid za spajanje na internet

Godinama su se korisničke poslovne mreže štitile od vanjskih napada vatrozidom. Windows XP nudi isti tip zaštite sa svojim sastavnim dijelom – vatrozidom za spajanje na internet. To znači da su računala i porodični podaci sigurniji od vanjskih napadača odmah nakon uključivanja računala.

Vatrozid za spajanje s internetom pomaže pri zaštiti internetskih veza od napada. Ova sigurnosna karakteristika posebno je značajna za korisnike koji su vezani na internet stalnom vezom koristeći bilo kabelski modem bilo brzu DSL vezu. Kad se vatrozid koristi zajedno s višekorisničkim dijeljenjem veze, vatrozid za spajanje na internet štiti sva računala koja dijele istu internet vezu.

Iskustvo korisnika: Vatrozid za spajanje na internet

Peter ima ured kod kuće sa tri računala koja su uključena 24 sata na dan. Trenutačno svako računalo je spojeno na središnji uređaj – hub koji je spojen na DSL modem. Petar nije bio ni svjestan koliko je ranjiv na napade s Interneta.

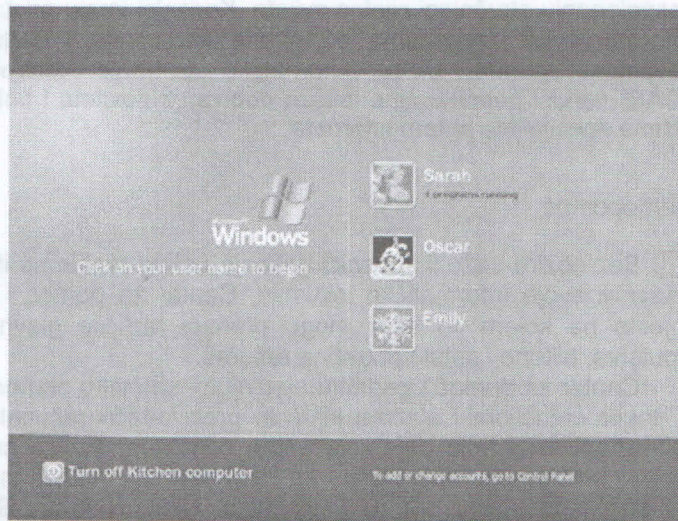
Mnoge male tvrtke i domovi u sličnom su položaju kao Petar. Stalno su spojeni na internet i nemaju nikakvu zaštitu od hakera.

Kada je Peter dogradio jedno od svojih računala na Windows XP, čarobnjak za postavljanje mreže upozorio ga je da njegova konfiguracija nije zaštićena. Sljedeći preporuke Windows-a XP, Petar je spojio modem na svoje Windows XP računalo a njega je spojio s ostalim računalima spojenim na hub. Tijekom noći, haker je krenuo u potragu za dostupnim računalima. Kako je Peterov sustav sada zaštićen, hakerovi alati za pretraživanje slobodnih portova i servisa nisu uspjeli srušiti zapreke pa je krenuo u potragu za nekim drugim računalima.

Personalizirano prijavljivanje na sustav

S Windows-ima XP svi članovi obitelji mogu posjedovati svoje osobno sučelje nadopunjeno sa korisničkim imenom i lozinkom. Na ovaj način osigurava se da nitko ne može namjerno ili slučajno doći do tuđih podataka ili ih izbrisati.

Za kućanstva s djecom, različiti profili sigurnosti mogu biti instalirani kako bi ih zaštitili od neprimjerenih stranica na internetu. Korisnici svojih računala mogu zaštititi od virusa koristeći "safer" Windows, mehanizam koji ne dopušta izvršenje određenom tipu datoteka kad se koristi elektronička pošta.

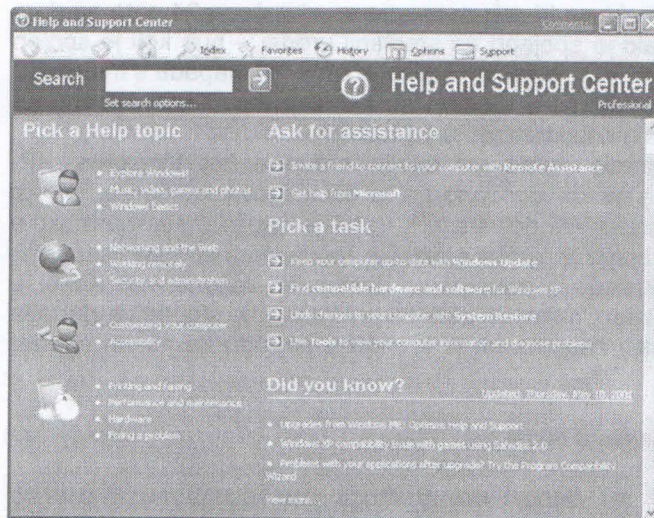

VI. POMOĆ I PODRŠKA

Centar za pomoć i podršku

Pomoć i podrška s jednog mjesta

Windows XP Centar za pomoć i podršku nudi izvanrednu pomoć i podršku pri korištenju sustava, uz velika poboljšanja u odnosu na prijašnje sustave. Novo

projektirano i uzbudljivo korisničko sučelje nudi više korisnih informacija nego ikada prije kao i korisne alate i pomoćne programe koji pomažu pri radu s Windows-ima XP kao produktivnim i nepogrešivim. Kada korisnik ne može riješiti neki problem, može se obratiti za pomoć Centru za pomoć i podršku, kako bi mu pružio mnoga moguća rješenja.

Koristiti pomoć u Windows-ima XP jednako je kao da su vam na raspolaganju stručnjaci cijelog svijeta. Korisnici imaju pristup sažetim i ažurnim informacijama i resursima od strane Microsofta i partnerskih proizvođača računalne opreme. Uz to, automatsko ažuriranje i Microsoft Online Assisted (OAS) servisi podrške čine lakšim dobivanje noviteta i poboljšanja sustava od strane specijalista putem interneta.

Samopomoć

Bez obzira traže li korisnici rješenje nekog problema ili informaciju kako bi usavršili svoje informatičko iskustvo, Centar za pomoć i podršku predstavlja mjesto na kojem korisnici mogu pronaći različite glavne sadržaje pomoći, uputstva, biltene i ostale potrebne resurse.

Centar za pomoć i podršku ujedinjuje vrhunsku pomoć Microsofta zajedno s dokumentacijom i alatima ključnih proizvođača računalne opreme a sve u jednoj aplikaciji koja daje relevantne odgovore. Prošla su vremena kada se trebao pretraživati cijeli sustav za Help alatom i relevantnim rješenjima. Sada korisnici jednostavno odu na Start menu i kliknu Help and Support.

Centar za pomoć i podršku omogućava veliki izbor rješenja kako bi korisnici pronašli upravo ono što im treba. Mogu detaljno i intuitivno pretraživati sadržaje preko lokalnih i Internet veza, a sve putem jednog upita. Možete tražiti indeksirane naslove, pretraživati Centar za pomoć i podršku a i naći nove usluge, kao što je traženje hardware-ske i programske kompatibilnosti.

Korisničko iskustvo – jedinstvena samopomoć

Joan ima problema pri postavljanju novog modemskeg priključka pa koristi jednu od mnogih solucija Help-a na svojim Windows-ima XP kako bi pronašla rješenje. Utipkava "cable modem" i ubrzo pronalazi korisne informacije na Microsoft WEB stranici baze znanja. Koristeći se dobivenim informacijama, Joan brzo rješava svoj problem.

ALATI I OTKRIVANJE SMETNJI

Centar za pomoć i podršku ujedinjuje nove alate i postupke za otkrivanje smetnji, koji rješavanje nastalih problema čine jednostavnim. Na primjer, nova opcija u My Computer pomoćnoj grupi programa koristi lagan pregled instaliranog hardware-a i software-a kako bi olakšalo donošenje odluka pri otkrivanju smetnji i nabavci novih uređaja. Inteligentni postupci za otkrivanje smetnji omogućavaju samodijagnozu i pomoć pri rješavanju najtežih problema na jednostavan način.

My Computer Information

Prednost nove My Computer grupe pomoćnih programa koristi lagan pregled instaliranog hardware-a i software-a kako bi olakšalo donošenje odluka pri otkrivanju smetnji i nabavci novih uređaja.

Inteligentni postupci za otkrivanje smetnji

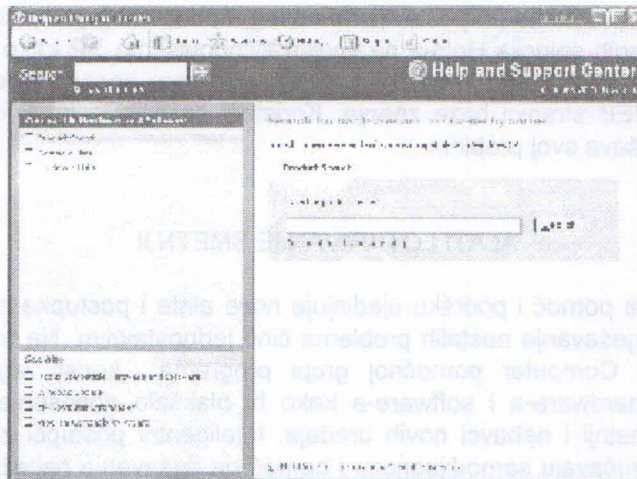
Inteligentni postupci za otkrivanje smetnji i samodijagnostiku napravljeni su tako da i najkompliciranije probleme jednostavno rješavaju.

Servisi za korisnike ručnih računala

U svrhu pomoći korisnicima ručnih računala pri upoznavanju novih aplikacija, Centar za pomoć i podršku nudi nove servise kao što su liste kompatibilne strojne i programske opreme, kako bi im pomogli pri donošenju odluka i izbjegavanju problema nekompatibilnosti.

Kompatibilni Hardware i Software

Prije kupnje novog hardware-a i software-a, lako je pronaći što najbolje radi s Windows-ima XP. Na primjer, ako korisnik želi postaviti novu video karticu ili kontroler za igre, Compatibility Center, koji se nalazi unutar Centar za pomoć i podršku, omogućava mu brzu provjeru kompatibilnosti. Ovo pomaže pri otklanjanju nedoumica kod kupnje novog hardware-a ili software-a.

Jednostavna pomoć pri potpori

Pomoć od prijatelja, suradnika ili profesionalca ponekad je najefikasniji način rješavanja problema. Ponekad samo pronalaženje osobe koja bi mogla pomoći pri rješavanju problema može biti jako frustrirajuće. Centar za pomoć i podršku - Online Assisted Support (OAS) ujedinjuje velik raspon bilo besplatnih bilo naplativih Internet opcija za pronalaženje rješenja na jednoj od WEB lokacija koja je jednostavno pronaći.

Microsoft Online podrška

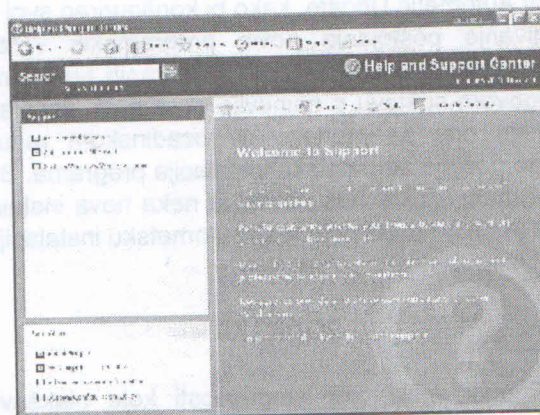
OAS pomaže pri kontaktiranju Microsoft profesionalne potpore putem Interneta. Aplikacija omogućava korisnicima točno opisati vrstu problema i poslati detaljne sistemske podatke kako bi rješavanje bilo efikasnije i brže. OAS tada informira korisnike da je stručnjak za podršku riješio problem. Korisnici mogu čak slati OAS-u zadaće koristeći Centar za pomoć i podršku.

Obzirom da proizvođači računalne opreme participiraju u davanju podrške, korisnici mogu njihovu podršku također dobiti koristeći OAS.

Korisnici također mogu koristiti Remote Assistance radi kontaktiranja prijatelja ili člana obitelji koji bi ih mogao voditi kroz rješavanje problema ili ih poučiti kako da to sami učine.

Beznaporno ažuriranje Windows XP sustava

Windows XP Centar za pomoć i podršku donosi jednostavna ažuriranja i dopunjavanja sustava.

WINDOWS UPDATE

Windows Update Web usluga je središnje mjesto za ažuriranje i dopunjavanje sustava a također uključuje najnovije verzije pogonske i sigurnosne programske podrške.

Više korisnika istovremeno, svaki za sebe može automatski prenositi datoteke s interneta i spremati ih u isto računalo. Prije je to mogla učiniti samo jedna osoba u danom vremenu. Windows Update se koristi za najnovije kritične verzije operativnog sustava kao što su dijelovi programa sigurnosti te razni popravci programa-zakrpe. Korisnik unaprijed odabire kritična ažuriranja te ih pozadinski prijenosi u svoj sustav uz razna upozorenja koja dobiva. Korisnici su upozoreni kada kod instalacije npr. treba resetirati računalo. Korisnik može odabrati dodatno ažuriranje i prenesenu datoteku instalirati zajedno s prethodnom. Korisnici će biti obaviješteni ako je potrebno ponovno startanje računala, i sami odlučiti žele li to učiniti ili ne.

Automatsko ažuriranje

Za što veću efikasnost, Automatic Update omogućuje korisnicima automatski prijenos novih verzija programa u pozadinskom radu prema

unaprijed postavljenim vremenskim intervalima. Ovo svojstvo koristi se kod ispitivanja jesu li dostupne nove verzije te ako jesu prijenos takvih podataka obaviti će se automatski uz upozorenje korisniku da je prijenos i instalacija automatski obavljena. Dodatno tome korisnici mogu koristiti prednosti stalnog primanja podataka o pojedinim problemima vezanih uz kompatibilnost aplikacija.

Korisničko iskustvo – Automatic Update (Automatsko ažuriranje)

Dexter koristi Automatic Update, kako bi konfigurirao svoj sustav za tjedno automatsko ispitivanje postojanja novih programskih verzija. Mehanizam automatskog ažuriranja uspoređuje stanje instaliranih programa za upravljanje uređajima na njegovom sustavu s najnovije dostupnim verzijama. Kada naiđe na najnoviju verziju ona se prenese u pozadinskom radu. Dexter prima obavijest prije nego počinje automatska instalacija programa. Bez obzira je li on usred rada na računalu, vidi ako je potrebna neka nova instalacija ili ponovno startanje računala te će odabrati prijenos i automatsku instalaciju.

PODRŠKA

Windows XP nudi veliki broj mogućnosti koje olakšavaju korisnicima rukovanje računalom.

Remote Assistance (Pomoć s udaljenog mjesta)

Ukoliko korisnici imaju veliki problem i trebaju pomoć, Remote Assistance poziva neku drugu osobu u pomoć, koja također koristi Windows-e XP, bez obzira bio to prijatelj, član obitelji ili profesionalac. S osobom koja će pomoći može se popričati internetom, prenijeti datoteku i pogledati zaslon računala. Uz dopuštenje, on/ona može preuzeti kontrolu nad računalom kako bi se problem uspješno riješio.

Korisničko iskustvo – Remote Assistance (Pomoć s udaljenog mjesta)

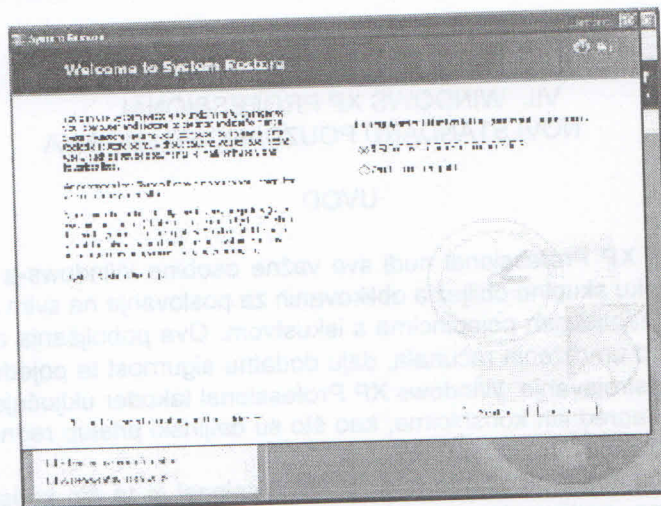
Radeći, kasno navečer, na izradi izvještaja potrebnog slijedeće jutro, Angela se suočila s nekim problemima u svojoj aplikaciji. Koristeći mogućnost pomoći s udaljenog mjesta može potražiti pomoć prijatelja, specijaliste za računala putem interneta. Dok se oboje ugodno osjećaju u svojim domovima, njezin pomagač je u mogućnosti vidjeti njezino računalo, popričati s njom, poslati datoteku i riješiti krizu. Nakon toga ona može nastaviti svoj rad kako bi izvještaj završila na vrijeme.

System Restore (Obnova sustava)

U slučaju nastajanja problema, karakteristike System Restore-a omogućuju korisnicima da svoje računalo povrate u prethodno stanje bez gubitka bilo kojeg obilježja datoteke kao što su Word dokumenti, crteži ili elektronička pošte. Sa System Restore-om korisnici ne moraju brinuti o stvaranju sigurnosnih kopija sustava. On automatski i jednostavno oblikuje bezbroj točaka za obnovu koje omogućuju korisnicima povrat sustava u prethodno stanje. Točke obnove oblikovane su u vrijeme značajnih sistemskih događaja kao što je instalacija aplikacija i programa za upravljanje uređajima i to na dnevnoj osnovi. Korisnici mogu također kreirati i imenovati vlastite točke za obnovu u bilo koje vrijeme.

System Restore regularno čisti stare točke za obnovu kako bi napravio mjesta za nove, tako da se dobiva i održava zaštita za obnovu kod tekućih promjena koje mogu uzrokovati problem.

Korisničko iskustvo – System Restore

Za vrijeme dok Rob pretražuje internet on pronalazi interesantne programe te ih odlučuje preuzeti u svoje računalo i instalirati ih kao test verziju na svoj hard disk. Kratko nakon toga taj program za igru na njegovom računalu se počinje ponašati nenormalno, nakon toga i zvuk prestaje raditi. Deinstalacijom prenesenog programa njegov sustav se ne vraća u prvobitno stanje pa Rob koristi System Restore kako bi svoje računalo doveo natrag u uvijete koji su bili prije instaliranja toga programa. Nakon toga njegovo računalo se ponaša kao i prije instalacije prenesenog programa.

Driver Rollback

Ponekad kada korisnici ažuriraju program za upravljanje uređajima uočiti će da takvi novi programi ne rade kako treba. Funkcija Driver Rollback-a u Windows-ima XP sačuva kopiju originalnog "dobrog" programa u posebnom poddirektoriju. Kad novi programski modul ne funkcionira ispravno korisnici će obnoviti prijašnji program i dovesti svoj sustav ponovo u prethodno dobro radno stanje.

Korisničko iskustvo – Driver Rollback

Sarah je od svojeg prijatelja dobila novi program za upravljanje štampačem. Instalirala je taj novi programski modul samo kako bi isprobala hoće li raditi. Sarah koristi Driver Rollback funkciju kako bi obnovila svoj prethodni program za upravljanje štampačem tako da može nesmetano koristiti svoj printer.

VII. WINDOWS XP PROFESSIONAL NOVI STANDARD POUZDANOSTI I UČINKA

UVOD

Windows XP Professional nudi sve važne osobine Windows-a XP Home Edition uz široku skupinu obilježja oblikovanih za poslovanje na svim razinama i namijenjenih zahtjevnim pojedincima s iskustvom. Ova poboljšanja omogućuju više opcija kod umreženih računala, daju dodatnu sigurnost te pojednostavljaju upravljanje i ustrojavanje. Windows XP Professional također uključuje značajke namijenjene naprednim korisnicima, kao što su daljinski pristup radnoj površini računala i osobnom Web poslužitelju.

Još jedna korist od Windows-a XP Professional je ta što korisnici mogu doći do njega nadogradnjom s bilo kojeg od četiri postojeća Windows operativna sustava - Windows 98, Windows Me, Windows NT 4.0, Workstation te Windows 2000 Professional. Windows XP Professional također može imati korisničke račune unutar Windows domena tako da korisnici mogu u potpunosti iskoristiti sigurnost i produktivnost koje nude najnovije verzije Window-s poslužitelja.

Windows XP Professional sadrži poslovna i napredna svojstva koja su usmjerena prema korisniku i upravljačkoj produktivnosti. Time je osigurana funkcionalnost koja je kritična u poslovnoj primjeni ali nije neophodna u kućnoj uporabi. Ako se kućni korisnici žele okoristiti ovim naprednim mogućnostima trebali bi uzeti u obzir Windows XP Professional.

Dodatna svojstva uključena u Windows XP Professional općenito pripadaju sljedećim kategorijama:

- upravljanje radnom površinom
- unaprijeđena sigurnost
- unaprijeđeno umrežavanje
- svojstva namijenjena naprednim korisnicima
- korisničko sučelje i oblikovanje

Sljedeći odjeljci daju detaljniji pregled poboljšanja koja nude Windows XP Professional.

Upravljanje radnom površinom

Dodatno s važnim svojstvima za obogaćenje produktivnosti, Windows XP Professional nudi vrijedne značajke koje su projektirane da štede vrijeme i novac tvrtke.

Podrška korisničkih računa u računalnoj domeni

Priključivanjem računala s instaliranim Windows-ima XP Professional na Windows računalnu mrežu, korisnicima je na raspolaganu veliki raspon sigurnosnih i upravljačkih mogućnosti dostupnih u Windows-ima XP. Kako bi bilo vođeno od strane Active Directory servisa, računalo mora imati svoj korisnički račun u svojoj domeni.

Prijavljivanje korištenjem modemske veze

Korisnici se mogu prijavljivati kod priključivanja na internet koristeći Dial-up (modemsko uspostavljanje veze biranom linijom) opciju u Logon to Windows dijalog polju. Ta karakteristika omogućava direktno prijavljivanje u domenu umjesto prijavljivanja po uključanju računala i nakon toga tijekom uspostavljanja veze.

IntelliMirror

IntelliMirror upravljačka tehnologija je skup snažnih svojstava predstavljenih u Microsoft Windows 2000 operativnom sistemu i unaprijeđenih kod njegovog nasljednika Windows XP Professional. IntelliMirror Windows-a XP koristi tehnologiju kojom se promjene skupa pravila i upravljanje konfiguracijom kao i korisnički podaci, programi i postavke automatski prenašaju kroz distribuiranu računalnu okolinu bez obzira da li korisnik radi online ili offline. Jezgra IntelliMirror tehnologije su tri svojstava :upravljanje korisničkim podacima, upravljanje korisničkim postavkama kao i instalacija programa i održavanje. Ova svojstva se mogu koristiti odvojeno ili zajedno.

IntelliMirror temeljeno upravljanje skupom pravila donosi zajedno dvije vrlo važne prednosti:

Sniženje ukupnih troškova vlasništva kod upravljanja okruženjem radnih površina (desktop). To je zbog toga što tvrtka kod uspostave i upravljanja korisniku prilagođenih radnih površina troši manje novaca za podršku na individualnoj razini. Pri greškama hardware-a ili padu sustava, IntelliMirror tehnologija pomaže uspostavi sustava i obnovi izgubljenih podataka.

Poboljšanje produktivnosti kod novih naprednih korisnika. Zbog toga što su im aplikacije, podaci i postavke dostupne neovisno o tome gdje su se prijavili, mogu obaviti više posla. Aplikacije također mogu biti daljinski instalirane i nadograđivane.

Grupna pravila

Grupna pravila je aplikacija Active adirectory-a koja uspostavlja infrastrukturu korisnički baziranih direktorija kao i uporabu računalnih postavki uključujući i sigurnosne postavke. Pomoću grupnih pravila administratori mogu definirati korisnike i računalne konfiguracije za grupe korisnika i računala. Administratori zatim mogu primijeniti te konfiguracije na korisnike i računala ovisno o njihovoj lokaciji koja se nalazi u Active Directory-u.

Na primjer, korištenjem grupnih pravila administratori mogu preusmjeriti određene korisničke mape, kao što su My Documents i Desktop na druge lokacije, kao što je mrežni poslužitelj. Korisnik pohranjuje i pristupa dokumentima ovih mapa na uobičajeni način kao kad to radi svojoj na radnoj površini, ali su datoteke zapravo pohranjene na poslužitelju. Korisniku to olakšava pristup datotekama pa čak ako se on prijavi s nekog drugog računala u mreži. Kombinacijom ove mogućnosti s offline datotekama korisnici također imaju pristup tim podacima iako nisu priključeni na mrežu.

Administratori dobivaju mogućnost lakog sigurnosnog spremanja korisničkih podataka jer su oni centralno pohranjeni na poslužitelju. Ta karakteristika također skraćuje vrijeme u slučaju kada treba zamijeniti računalo. Prilikom dolaska novog računala korisnik nastavlja s radom i pristupom svojim datotekama kao i prije.

Roaming korisnički profili

Roaming-korisnički profili omogućuju korisnicima pohranu njihovih korisničkih profila u središnju lokaciju tako da bez obzira na to gdje se prijave imaju pristup svojim dokumentima i postavkama na glavnom računalu. To olakšava korisnicima putovanje unutar mreže, tako da se mogu prijaviti s prijenosnog računala iz sale za sastanke i imati pristup resursima kakav bi inače imali da rade na svojem stolnom računalu. Zbog toga što je profil pohranjen na središnjoj lokaciji može ga spremati mrežni administrator pa profil ostaje netaknut čak i u slučaju oštećenja korisničkog stolnog računala. To

skraćuje vrijeme u slučaju ispada pa korisnici mogu zamijeniti računalo, prijaviti se i odmah imati dostup svim spremljenim postavkama i profilima.

Offline datoteke i mape

Offline datoteke i mape čine datoteke na mreži, dostupne na lokalnom računalu kada nije u vezi s poslužiteljem. Ta karakteristika se može koristiti s preusmjerenjem mape (Folder Redirection) kako bi preusmjerene datoteke i mape bile pristupačne iako niste priključeni na mrežu. Glavna verzija datoteke pohranjena je na poslužitelju. Promjene načinjene offline sinkronizirane su sa poslužiteljem kada se korisnik ponovo priključi na mrežu. To je posebno korisno pri uporabi prijenosnog računala na putovanju ili kod povremenih veza s mrežom kao što je veza iz kuće ili udaljenih ureda. U Windows-ima XP Professional, Offline Files sada podržavaju Distributed File System (DFS) i Encrypting File System (EFS).

Instalacija i održavanje software-a

Sa Software Installation and Maintenance administratori mogu instalirati, konfigurirati, popravljati i premještati programske aplikacije, instalirati servisne dodatke, ključne ispravke ili nadogradnje kod startanja računala i prijavljivanja korisnika na zahtjev. Administratori također mogu ukloniti aplikacije koje više nisu potrebne.

Višejezična potpora

Windows-i XP Professional imaju ugrađenu podršku za višejezično uređivanje dokumenata. Za naprednu višejezičnu podršku kao što je lokaliziran jezik UIs za roaming korisnike, rječnike i ispitne alate korisnici trebaju Windows XP Profesional MultiLanguage verziju i Office NGO MultiLanguage dodatak. Windows XP Professional višejezična potpora dostupna je odabirom iz korporativnog licenciranja.

Digitalni mediji u korporativnom okruženju

Windows XP Media Player daje odgovore na zahtjeve koje postavljaju korporacije i ostale organizacije za postavljanje najnovijih verzija Windows Media Player-a u upravljivom okruženju. Windows Media Player olakšava postavljanje i ograničava smušenost radnog mjesta odabirom samo one funkcije kojoj korisnik smije pristupiti. Windows Media Player sadrži novi skup korporacijskih pravila kao što je priključak na Microsoft Management konzolu (MMC) za lakšu korporativnu implementaciju. Korisnici dobivaju potpunu kontrolu korisničkog sučelja, jezika, mrežne konfiguracije i još na puno toga. Windows Media Player također sadrži novi izgled optimalan za korporacijsku upotrebu kojim se dobiva maksimalnu kontrola i pristup uobičajenim korporacijskim funkcijama.

Unaprijeđena sigurnost

Windows XP Professional nudi robusna sigurnosna svojstva koja pomažu u poslovanju a odnose se na zaštitu osjetljivih podataka i osiguravaju podršku upravljačkim korisnicima na mreži. Jedno od najboljih svojstava Windows-a XP Professional je korištenje objekata za grupni skup pravila - Group Policiy Objects-a (GPO). GPO dozvoljava administratorima sustava primjenu jedinstvenog sigurnosnog profila na više računala i mogućnost korištenja tehnologije pametnih kartica (Smart Card technology) kod autentifikacije korisnika preko podataka spremljenih u kartici.

Enkripcija datotečnog sustava

Enkriptirani datotečni sustav - Encrypting File System (EFS) štiti osjetljive podatke i datoteke koji su pohranjeni na disku računala koristeći NTFS datotečni sustav. EFS je bazična tehnologija za enkripcijsku i dekripciju datoteka pohranjenih u NTFS formatiziranim diskovima. Samo onaj korisnik koji je enkripcijom zaštitio datoteku može je otvoriti i raditi s njom. To je posebno značajno korisnicima prijenosnih računala zato jer čak i izgube ili im netko ukrade računalo taj nema pristup niti jednoj datoteci na disku. U Windows-ima XP, EFS sada radi zajedno sa offline datotekama i mapama.

Administrativni udjeli

Poslužitelj servisa automatski otvara neke djeljive resurse u administrativne svrhe nazvane administrativni udjeli. To uključuje djeljive diskove mape i međuprocenske komunikacijske (IPC) kanale.

Korisnici mogu upotrebljavati te dijelove da bi se daljinski priključili na računalo radi obavljanja administrativnih zadataka kao što je dodavanje i brisanje datoteka i mapa te izmjena podataka. Po početnom pravilu ti dijelovi imaju dozvole za dijeljenje datoteka koje zabranjuju pristup članovima pojedinih sigurnosnih grupa.

OSIGURANJA KOD POSTAVLJANJA GRUPNIH PRAVILA

Windows XP daje mogućnost upravljanja sa sigurnosti upotrebom grupnih pravila. To uključuje sigurnosne obrasce koji su unaprijed konfigurirane zbirke sigurnosnih pravila koje mogu osigurati prikladni nivo sigurnosti radnih stanica. Ti obrasci predstavljaju standardne, niske, srednje ili visoke sigurnosne konfiguracije i mogu biti prilagođeni specifičnim sigurnosnim potrebama. Korisnici mogu također postaviti sigurnosna pravila za upravljanje lozinkama kao što je minimalna dužina lozinke i zadani intervali između promjena lozinke te kontrolirani pristup resursima i podacima.

U odnosu na sigurnost i svjesno postavljena mrežna grupna pravila administratorima je dana mogućnost da uključe ili isključe ICS i ICF zavisno od mreže na koju je računalo priključeno.

Napredno umrežavanje

Windows XP Professional uključuje sve najbolje značajke umrežavanja iz Windows-a XP Home Edition, a nudi još i napredne značajke umrežavanja koje su namijenjene korporacijama i naprednim korisnicima. Na primjer, Windows XP Professional omogućuje do 10 istovremenih pristupa datoteci za razliku od 5 u Windows-ima XP Home Edition. Računala koja imaju instaliran Windows XP Profesional mogu također pristupiti domeni radi dodatne sigurnosti i lakšeg upravljanja. Windows-i XP Professional još uvijek su jednostavni za umrežavanje kao i Windows-i XP Home Edition.

Dijeljenje datoteka i mapa

Windows XP Profesional daje korisnicima široki izbor opcija za individualno ili grupno dijeljenje datoteka i mapa. Unutar Windows XP postavki za dijeljenje datoteka i mapa korisnici imaju mogućnost odabira mape koje će dijeliti s ostalima, tko će imati pristup određenoj mapi i koja razina dozvola će biti dodijeljena pojedinom korisniku ili grupi.

Potpuna kontrola može biti dodijeljena svim korisnicima, samo jednom ili dvojici. To može učiniti administrator ili korisnik te odrediti pojedine korisnike s ograničenim dozvolama kao što su prava samo za čitanje ili prava samo za promjene. U Windows-ima XP korisnici mogu čak odrediti broj ljudi koji imaju pristup mapi u neko vrijeme.

IP sigurnost

Korisnici imaju mogućnost ručnog postavljanja i upravljanja IP Sigurnosti (IPSec). IPSec je skup industrijskih standarda, kriptografski baziranih zaštitnih servisa i protokola. IPSec štiti sve protokole unutar TCP/IP protokola i internet komunikacija koristeći Layer Two Tunneling Protokol (L2TP).

Korisnički servis za NetWare

Korisnički servis za NetWare omogućava korisnicima povezivanje s Novell mrežama i poslužiteljima. Računalo s instaliranim Windows-ima XP također može koristiti korisnički servis za NetWare kako bi imalo direktni pristup NetWare datoteci i resursima ispisa (tiskanja).

Funkcije za napredne korisnike/profesionalne korisnike

Windows XP Professional je pravi izbor za korisnike koji trebaju dobiti najviše iz onog što rade na računalu. Za korisnike koji žele daljinski administrirati računalo, upravljati jednostavnim Web poslužiteljima ili koristiti napredne karakteristike i postavke na svojem računalu Windows XP Professional im to omogućava.

Udaljena radna površina

Udaljena radna površina omogućuje pristup radnoj površini s udaljene lokacije na na kojoj je Windows XP računalo i omogućuje korisnicima fleksibilan rad na daljinu s instaliranim Windows-ima XP Professional ili s drugih računala koja ima instalirane Windows-e 95 ili novije. Daljinska radna površina u Windows-ima XP Professional je proširenje Microsoft Windows 2000 Terminal servisa iz Microsoft Windows 2000 poslužiteljske obitelji. Kada je rad s udaljenom radnom površinom uključen, korisnik se može na nju povezati s udaljenog mjesta i pristupiti svim svojim datotekama, aplikacijama i mrežnim resursima kao da sjedi pred svojim računalom.

Daljinska radna površina također osigurava sigurnost tijekom uspostave veze. Ako se korisnik priključuje na svoje računalo s instaliranim Windows-ima XP Professional koristeći neke druge funkcije, bilo tko može vidjeti njegove aktivnosti tipkovnice i miša. Kada se korisnik priključuje na svoju radnu površinu koristeći takav program računalo na koje se priključuje je automatski blokirano. To onemogućuje drugima da vide njegove aktivnosti na ekranu dok se radi s udaljenim računalom.

Dodatno, Web veza daljinske radne površine je ActiveX, kontrola koja virtualno dostavlja istu funkcionalnost preko cijelog Web.

Internet informacijski servisi (IIS)

Internet informacijski servisi (IIS) na poslužitelju Windows-a 2000 su programski servisi koji podržavaju oblikovanje Web stranica, konfiguriranje i upravljanje zajedno sa skupom ostalih internet funkcija. IIS sadržava podršku za Network News Transfer Protocol (NNTP), File Transfer Protocol (FTP) i Simple Mail Transfer Protocol (SMTP).

SIGURNOSNE KOPIJE

Automated System Recovery (ASR) alat je opcija unutar alata za izradu sigurnosnih kopija koja korisnicima omogućava obnovu stanja sustava i svih datoteka na sistemskoj particiji kada problemi ili promjene na operativnom sustavu uzrokuju nestabilnost ili ispad kod startanja sustava. ASR zamjenjuje Emergency Repair Disk Windows-a 2000 Professional i Windows-a NT.

Korisničko sučelje i obilježja oblikovanja

Zbog toga što se pojavljuju određene razlike prilikom korištenja Windows-a XP Professional i Windows-a XP Home Edition, sustav prihvaća različite standardne postavke da bi što točnije odrazio glavninu korisničkih preferenci.

Slijedeća tablica prikazuje neke od razlika standardnih postavki Windows-a XP Professional i Windows-a XP Home Edition.

Postavke Windows-a XP Professional i Windows-a XP Home Edition

Funkcija	Standardna postavka kod Windows XP Professional	Standardna postavka kod Windows XP Home Edition
Prijava gosta	isključeno	uključeno
Mogućnost pomicanja Taskbar-a	uključeno	isključeno
Brzi Launch bar	uključeno	isključeno
Najčešće korišteni dokumenti na Start izborniku	uključeno	isključeno
Štampači i faksevi na Start izborniku	uključeno	isključeno

LITERATURA - REFERENCES

1. WEB adresa: <http://www.microsoft.com> (1.12.2001.)